

mokslas • menas literatūra

DRAUGAS

ANTROJI DALIS / 1970 METAI

BALANDŽIO MĖNESIO 18 D. / APRIL 18, 1970

PART TWO NR. 91 (16)

Šiame numery

KAM RŪPI LIETUVIŠKA KNYGA?
APIE PEDAGOGINĮ LITUANISTIKOS
INSTITUTĄ MĀSTANT.
JULIUS KAUPAS SIEMET BŪTŲ 50-TIES
METŲ.
ALBINO BARANAUSKO POEZIJĄ.
PINCIUKAS (FELJETONAS).
GALDIKO PARODOS APTARIMAS.
V. ALANTAS ATSAKO V. TRUMPAL.
NAUJA LITUANISTINĖ STAIGMENA.
NAUJI LEIDINIAI.
KULTŪRINĖ KRONIKA.
FILMŲ ĮVAIRUMAI.
AKADEMINĖS PROSVAISTĖS.

Kam rūpi lietuviškoji knyga?

Retkarčiais vienas kitas kultūrininkas nusiskundžia lietuviškos knygos pirkėjų ir mūsų laikraščių bei žurnalų prenumeratorių skaičiaus mažėjimu, primena būtinybę labiau domėtis mūsų raštijos palaikymu. Tačiau tie priminimai, atrodo, taip ir lieka tikru šaukiančiojo tyruose balsu, mūsų išeivijos leidinių parduodamų egzempliorių skaičiai vis mažėjant. Pagaliau ir tų "priminimų" vis mažiau besigirdi.

Būdingas požymis to tikrai liūdnio reiškinio yra tai, kad domėjimasis lietuviškąja knyga čia, išeivijoje, mažėja atvirkščiai proporcingai mūsų diasporos medžiaginio gerbūvio augimui. Šiandien pas kai kuriuos mūsų "inteligentus", kartais teigiančius, jog jie jau "suauugo" su šiuo kraštu, net dekoracijai jokių knygų nerasi, ir tai ne vien lietuviškų!

Priminus vienas, kitam tokiu, kad, girdi, okupuotoje Lietuvoje knygos 15–30.000 ir net didesniu tiražu neretai tuo jau pat, per kelias dienas, išperkamos, tesugebama tik šitaip atsakyti: "Kadangi dabartinėje Lietuvoje nieko kito nėra pirkti, užtat ten žmonės ir perka knygas, gi jeigu jie ten galėtų pirkti visko, ko čia turima, tai ir Lietuvoje niekas, girdi, knygų nepirktų..." Vis dėlto tokiu atsakymu tenorima pateisinti vien tik savo nesidomėjimą knygomis, nes Lietuvoje žmonės knygas ne tik perka, bet ir jas skaito, apie jas kalba, jomis gyvadi domisi.

Tenytiktį susidomėjimą knygomis ir jų vertinimą gana gerai liudija ir gausūs, vis nauji "Ex libris" ženklai, dailininkų kuriami knygų mėgėjų bei gerbėjų. Čia gi, mūsų išeivijos tarpe, tik labai retas kuris tu ir savo "Ex libris".

Vakarų Vokietija, Skandinavijos kraštai, Prancūzija savo galimybėmis įsigyti materialinių vertybių nelabai beatsilieka nuo JAV, gi ir ten knygų tiražai ne krenta, bet didėja, o knygų spintos bei lentynos randamos ir mažose baldų parduotuvėse. Reiškia, susidomėjimas knyga nepriklauso nuo ekonominio gerbūvio "žemo lygio". Neabejotina užtat, jog Lietuvoje, net ir pagerėjus ekonominėms sąlygoms, susidomėjimas knyga nekris! Juk knygos gerbimas visų pirma rišasi su dvasinės kultūros priimtu prieš medžiagines vertybes. Tai priklauso nuo žmogaus noro ir pajėgumo gyventi pilnutinių savo tautos kultūrinį gyvenimą.

O mes čia ar daug turime literatūros vakarų, simpoziumų, literatūros klubų, ratelių, ypač tokių, kur būtų aptariamoms mūsų knygos?

Turint minty čia gyvenančių lietuvių skaičių ir jų vidutinį ekonominį pajėgumą, mūsų knygų tiražas privalėtų būti tiesiog dešimteriopai didesnis, negu dabar yra. Tada ir čia leidžiamų knygų gerumo procentas galėtų būti žymiai aukštesnis, nes kūrybą žlugdo ir abejingumas, nesidomėjimas ta kūryba.

Pagalau, jei tėvai "inteligentai" nesidomi lietuviška knyga, jos nevertina, tai kaip galima tikėtis, jog jų vaikai domės tomis knygomis, gyvens lietuviškomis problemomis ir nenutols nuo lietuviybės. Juk ir mūsų naujų ateivių šeimose nemaža yra tėvų, kurie "patylomis", kad kiti neišgirstų, su vaikais kalbasi angliškai ir lietuviškai raštija visai nesiurpina, lietuviškų knygų demonstratyviai neperka. (Nukelta į 2 psl.)

Nesemiami lobiai

Apie Pedagoginį lituanistikos institutą mąstant

JONAS JASAITIS

Praejus dvidešimčiai metų nuo pastoviosios įsikūrimo svetimuose kraštuose ir lietuvių chartos paskelbimo, pravartu pažvelgti į mūsų sukurta tautinės veiklos turtą, jo naudojimą ir nešamas palūkanas. Vienu straipsniu visų veiklos sričių aprėpti neįmanoma. Tam reiktų atskiros studijos, kurią tikrai jau pribrendo laikas pradėti ruošti, kad, sutikdami ketvirtą šimtmečio, turėtume surinktus duomenis ir galėtume pažvelgti patys į save, į atliktus darbus, veiklos sėkmes ir nesėkmes.

Neliečiant kitų mūsų tautinės gyvybės pasireiškimo sričių ir menoring vienų išskirti, o kitų pakankamai neįvertinti, visada galime didžiulius atliktus darbus lietuviško švietimo srityje ir ne mokinių skaičiumi, bet tų institucijų ir asmenų, kurie sudaro sąlygas svetimuose kraštuose augančiam jaunimui semtis lietuvių kalbos, istorijos, kultūros ir visu kitų lietuviui reikalingų žinių.

Turime sunkiai sudarytą, nors ir su trūkumais, lietuviško švietimo sistemą, paruoštas mokslo priemones, mokyklas ir net Pedagoginį lituanistikos institutą, skirtą ruošti mūsų šviesuomenės prieraugliui mokytojo, laikraštinko ir visuomenininko darbui. Pedagoginis lituanistikos institutas yra švietimo institucija apie kurią bene mažiausia kalbama, bet kurios apimtis labai plati ir reikšmė labai didelė.

Du dėstymo būdai

Pedagoginio lituanistikos instituto tikslas reguliariai apibūrintas taip: "1. rengti lituanistinių dalykų dėstytojus lietuvių išeivijos mokykloms ir lituanistinių dalykų lektorius toms gyvenamojo krašto įstaigoms, kur tokie dalykai dėstomi; 2. ugdyti lietuvių kultūrinės veiklos darbuotojus".

Kad didžiausias lietuvių skaičius galėtų Institutu pasinaudoti ir ne vien tik Chicagoje ar JAV, bet ir visame pasaulyje, Institutas anksčiau minėtų tikslų siekia akivaizdiniu ir neakivaizdiniu einamųjų dalykų dėstymu. Supažindinant su Instituto programa, reiktų ją visą perspausdinti. Suinteresuotieji ją gali gauti iš Instituto vadovybės (adresas: Pedagoginis lituanistikos institutas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636). Bet ypatingai reikia atkreipti dėmesį į neakivaizdinį Instituto skyrių.

Akivaizdinio einamųjų dalykų dėstymo būdu tegali pasinaudoti tik Chicagoje ir artimoje apylinkėse gyvenantieji. Tuo tarpu neakivaizdinio būdu dėstymas gali pasiekti viso pasaulio lietuvius. Tam pritaikinti dėstomieji dalykai. Neakivaizdiniam skyriui dėstomi dalykai sutvarkyti taip, kad Instituto kursą eiti, lituanistines žinias semtis ir gilinti gali daugiau ar mažiau lietuvių kalbos žinių turintieji.

Institutas pradėjo veikti 1958 m. liepos mėn. 27 d. Aukštųjų

pedagoginių lituanistikos kursų vardu. Oficialioji tokios institucijos steigimo iniciatyva kilo Chicago Aukštesniosios lituanistikos mokyklos mokytojų taryboje, Domui Veličkai mintį iškelus ir imantis ją įgyvendinti.

Per visą veiklos laiką Institutas rūpinosi lituanistiniam mokslui žinių ir jų perdavimui priemonių telkimu. Sutelkta akivaizdinio ir neakivaizdinio dėstymo skyriams kvalifikuoti lektoriai, didėja leidinių kiekiai, vertingais leidiniais pripildytos Instituto bibliotekos lentynos. Tikra prasme Institutas tapo mokslo institucija. Tai didelis lobis, kuriuo visa mūsų išeivija gali naudotis, juo džiaugtis ir didžiulius.

Neliečiant Instituto pastoviai slegiančios lėšų stokos, tenka sušioti prie kito rūpesčio, liečiančio visą svetimuose kraštuose gyvenančią mūsų tautos dalį.

Skaiciai kelia rūpestį

Visa Instituto programa išeinama per trejus metus. Akivaizdiniam skyriui studentai daugiausia yra čikagiečiai ar iš artimųjų apylinkių. Taip pat jų dauguma yra baigę aukštesnias lituanistikos mokyklas.

Paskutiniųjų ketverių metų duomenys rodo tokį akivaizdinį skyrių lankančių studentų skaičių:

1966–67 mokslo met. 38 stud.
1967–68 mokslo met. 35 stud.

Jonas Kelešius. Sedinti mergaitė (aliejus) iš šandien Clevelande atidarnos šio čikagiečio dailininko parodos, kuri tęsis iki balandžio 26 d.

Prof. Vytautas Marijošius jau pakėlęs dirigento lazdelę operos premjerai, kuri įvyks šiandien (balandžio 18 d.) 7 val. 30 min. vak. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje, Chicago. Kitą šiemetinių Chicago Lietuvių operos statomos G. Verdi "Likimo galios" spektakliai balandžio 19 d. 4 val. popiet, balandžio 25 d. 7 val. 30 min. vak. ir balandžio 26 d. 2 val. 30 min. popiet.

Nuotr. V. Maželio

1968–69 mokslo met. 59 stud.
1969–70 mokslo met. 60 stud.

Tokie skaičiai yra sąrašuose, bet nuosekliai Institutą lanko tik 38 studentai. Chicagoje veikia 3 aukštesniosios lituanistikos mokyklos, kurių absolventai gali lankyti Instituto akivaizdinį skyrių. Iš šių trijų mokyklų paskutiniaisiais ketveriais metais Institutą užsiregistravo šis studentų skaičius:

Chicago aukštesniosios 1966 m. — 6 stud., 1967 m. — 15 stud., 1968 m. 41 stud., 1969 m. — 10 stud.

Kr. Donelaičio aukšt. 1966 m. — 0 stud., 1967 m. — 4 stud. 1968 m. — 6 stud., 1969 m. — 2 stud.

Cicero aukšt. 1966 m. — 0 st., 1967 m. — 0 stud., 1968 m. — 0 stud., 1969 m. — 3 stud.

Pastebėtina, kad Kr. Donelaičio aukštesnioji lituanistikos mokykla pradėjo veikti tik 1965 m. Pilnesniam vaizdui susidaryti pravartu pažvelgti ir į tų mokyklų išleistą absolventų skaičių.

Chicago aukštesniosios 1966 m. — 19, 1967 m. — 26, 1968 m. — 60, 1969 m. — 17.
Kr. Donelaičio aukšt. 1966 m. — 0, 1967 m. — 11, 1968 m. — 11, 1969 m. — 22.

Cicero aukšt. 1966 m. — 12, 1967 m. — 9, 1968 m. — 10, 1969 m. — 3.

Kai akivaizdinis skyrius studentų atžvilgiu ribojasi tik Chicago ir apylinkėmis, tai neakivaizdinis skyrius apima visus kontinentus.

Paskutiniųjų ketverių metų laikotarpyje neakivaizdinio skyriaus studentų sąrašuose buvo šie skaičiai:

1966–67 m. — 27 stud.
1967–68 m. — 33 stud.
1968–69 m. — 44 stud.
1969–70 m. — 58 stud.

Taigi, daugiausia studentų yra šiais metais, bet tai nedžiugina, nes nuosekliai dirbančių tėra tik 20.

Neakivaizdinio skyriaus studentai yra iš šių kraštų: JAV — 28 (2 iš Chicago), Kanados — 4, Argentinos — 16 (darbas nutrūkęs), Australijos — 4, Europos — 5 ir Meksikos — 1.

Iki šiol Institutą baigė 9 aukštesniosios lituanistikos mokyklos mokytojo cenzu (jų tarpe du neakivaizdinį skyrių) ir 14 pradinės. Baigusiuju tarpe tik vienas ne čikagiečių.

Pateikti skaičiai, paimti iš tikrų šaltinių, verčia susirūpinti ne vien Instituto, bet visos svetur esančios tautos dalies lietuviško švietimo ateitimi. Institutas yra vienintelė institucija, ruošianti mokytojus lietuviškomis mokykloms. Todėl Instituto studentų skaičius, nors ne visiškai, apsprendžia ir ateities lietuviškų mokyklų mokytojų klausimą.

Išeities ieškant

Akivaizdinio Instituto skyriaus lankytojai yra bepradeda studijas aukštųjų mokyklų studentai ir net paskutiniųjų klasių aukštesniųjų mokyklų mokiniai. Akivaizdinis Instituto lankymas yra kiekvieno mokslo metų šeštadienio paskyrimas lituanistinių žinių sėmimuisi.

Šeštadienio paskyrimas veikia ir i studentų skaičių. Dalis studentų ar mokinių apkraunami studijomis ar kitokiu darbu, tie sioginiai surištu su jų lankoma mokslo įstaiga, todėl ir šeštadieniais neturi laiko Instituto lankyti. Kiti, sąlygų verčiami, šeštadieniais turi užsidirbti dalį ar visus mokslapeningus. Tačiau didžiąją dalį sudaro studentai ir moksleiviai, kurie nenori Instituto lankyti.

Imant dėmesį dabartinį studentų skaičių ir lyginant su Instituto vadovybės ir lektorių pastangomis išlaikyti Institutą lituanistinio mokslo institucija, randame, kad dar kur kas didesnis skaičius galėtų semtis iš šių lietuviškos žinių lobyno. Instituto studentų skaičius yra uždavynys, kurį reikia neatidėliojant spręsti, nes laikas dirba ne mūsų naudai.

Akivaizdinio skyriaus didesniam studentų skaičiui sutelkti, liečiant vien čikagiečius, man atrodo, dar yra keletas būdų.

Pirmiausia reikia pakeisti pažiūrą į Institutą (tai tinka ir neakivaizdiniam skyriui). Dabar vyrauja pažiūra, kad Institutas skirtas tik, sakyčiau, jaunam jaunimui. Tuo tarpu į Institutą studentų amžiaus atžvilgiu reikia žiūrėti kaip į europietiška universitetą. Šalia jaunolio gali eiti ir žilstelijusieji, net kitų sričių diplomais pasipuošę ir specialybės turintieji. Prie jaunų studentų lygiai tinka ir ponios, nežiūrint kokių kitus mokslus būtu baigusios.

Tikiu, kad jeigu susidarytų pakankamas studentų skaičius, pagėdaujantis Institute paskaitų laiką pakeisti iš šeštadienio į kitų savaitės dienų vakarus, Instituto vadovybė galėtų ir tai padaryti.

(Nukelti į 2 psl.)

Senosios kapinaitės

Tegu iš po karklo žievės

Albino Baranausko individualaus braižo poezija

Albinas Baranauskas, PASAGA IR VYŠNIOŠ. Eilėraščiai. Lietuviškos knygos klubas, Chicago, 1969 m., viršelis M. Stankūnienės, 64 psl., kaina 2 dol.

Albinas Baranauskas, kaip grožinės prozos atstovas, žymėjosi savo literatūrine kultūra, kalbos švarumu ir soderumu, pagaliau savotiška poetine nuotaika, o tai ir palengvino jam kelią į poeziją. Jo novelėms itin būdingas buvo provincinis tonas: jis pasakojo, apsiribodamas siauresniu Sūdūvos kampu, savo tėviškės ir mokyklos dienų akiračiu. Tokia provincinė medžiaga jo novelėms teikė originalų bruožą, truputį egzotišką, ir visados šiltą ir jaukų. Jis ten buvo savo kiemo ir savo miestelio vaizduotojas, savo kalvų ir lankų, kaip viena jo knyga pavadinta, dailininkas. Dar būtų galima pridurti, kad savo novelėms, "tolimo Suvalkijos kampelio" žmonių ir gamtos paveikslams, autorius davė klasikinę tradiciją.

Tolimas Suvalkijos kampelis Albina Baranauską prisišaukia ir dabar poezijoje. Tai jau pastebime nuo pirmų rinkinio posmų:

Dūmais atsiduodas vėjas lekia
per šlapias rugienas;
Kamine groja ruduo, bet meilė
kaip pavasaris.
Ant juodo arklio su gūnele joja
raitelis, nuliūdęs, vienų vienas,
Joja per durpyną tiesiog į
žaižaruojančius vakarus.

Albinas Baranauskas čia itin ryškiai nutapė rudeninį Lietuvos peizažą. Tarpais į anuos tolumus akiračius įsiai grįžta su ypatingu intymumu ir įsijautimu:

Kas iš jūsų dar atmena, į kur
vėjas pievaitėse lenkdavo žolę?

Tai gi, kaip pats autorius, taip ir mes norėtume tarti:

Praeitis ant storo, neobliuoto
stalo
Kreida užrašo vis intymesnius
ženklus.

Albino Baranausko poezijos ženklai dažnai esti labai konkretūs. Taip jo eilėraščiuose randa-

AUG. RAGINIS

O baigiama žodžiais:

Dygsa žolė Sibire ant kapo
Nuo šitos jūsų dainos.

me tokius provincinės geografijos pėdsakus, kaip — Pajevonio mėnulis, Gražiškiai, Paprūsės valsčiai, Zanavykų vieškelis, Vištyčio kalvos, Vaizbūniškių kryžkelė, mažas Kunigiškių kaimas, Skardupiai, ar Vilniaus gatvė Vilka-viškyje. Tai anaipol nereikia, kad jis būtų vien savo "tolimo kampelio" poetas. Autorius grie-bia ir plačius akiračius, žvelgda-

Albinas Baranauskas

mas iš perspektyvos į žmones ir įvykius, ar pakildamas į tragišką plotmę, kaip tai skaitome eilėraštyje "Dainuok, kad". Jis pradeda mūsų laukų nuotakomis, nors jau išsiskaidę laukai:

Dainuoki, kad iš vėjo kvepalai,
smėlis ir geltoni plaukai.
Tegu iš po karklo žievės

sukukčios nusiminę laukai.

(Nukelta į 4 psl.)

Albinas Baranauskas

ŠEŠI
TREMTINIO
ATODŪSIAI

Iš knygos "Pasaga ir vyšnios"

Adomas Galdikas

Peizažas

Iš po nakties ties miestu dar truputis mėnulio:

Negyviem antenų stagaram tai pats švelniausiasis
piautuvus;

Niekad nepirkite, pirma neišmėginę.

Esame iš daugelio rasių vieninteliai, kurie taip gebam
atsiminti,

Kaip kino ekrane, kaip nušūpinėtuos knygų puslapiuos,
Atverstuose rudenį, kai pasidaro pilka gatvė.
Arba kaip vaikystę ant kalno.

Praeitį ant storo, neobliuoto stalo

Kreida užrašo vis intymesnius ženklus.

Vaiduokliškas apypietės laikrodis

Išmuša mūsų žirzes greitomis apleistose trobose.

Tvenkiniui atsimerkė saulėtekio akys.

2

Grindinys negailestingai kvepia šviežiai nukankinta
žole. Jie

Pailsėdami atlipa į trečią aukštą, vaiduokliai.

Vaikui deda į šalį žaislus: kas kitas taip pralinksmins? *sočnyš*

Jų veidas iškirpti iš klipų paleidusio albumo,

Plaukai kvepia pigesniu juo Nodelfeino briliantiniu,

Ir jie visai neturi rankų pasibelsi.

"Žiūrėkime į vienas kito seną ilgę"

Aukštai šakose, po kuriom pravažiuoja vežimai".

3

Bet leiskim tart žodį mirusiem, kurie mus taip gerai
pažino.

Tą naktį staugė vilkai. Ji kildėjo apie Petrines

Pašventory su baltu drabužiu. Už lango

Verkė senas kaimynas iš Pajevonio mėnulis.

Arba kai gyslotos rankos, rankos drungno vėjo ir

žarstomo smėlio

Žarstė langą, pro kuri, kai dar nebuvo nukirsta akacija,

Ant grindų mėnesiena, lopšyje baimė.

Jis keldavosi imti kūdikio ant rankų,

Jo mirtis buvo viena nepabaigiama kankynė.

PINČIUKAS

J. SAVASIS

Pinčiukas — vargšas velniukas pateko pragaro hierarchijos akse nemalonėn dėl to, kad nepajėgė, nemokėjo sugundyti jaunos vienuolės naujokės, kuri, apsišarvavusi visokiomis atgailomis ir ašutinėmis, niekaip nesidavė išviliojama iš vienuolyno. Ką Pinčiukas nedarė! Rodė jai visus pasaulio malonumus, buvo pakišęs net gražiausių vyrų vaizdus — nieko. Prieš tokią mistinę rezistenciją, prieš toki herojišką nusistatymą velniukas liko bejėgis. Užtai velnių vyriausiojo buvo papeiktas, degraduotas ir pasiūstas tik valkiotis po pasaulį. O kitados jis susilaukdavo vien tik pagyrimų.

Bet tai vis būdavo seniau, kada dar niekas negalvojo apie prieštaravimus, protestus, nesutikimus, kada niekas nekalbėjo apie masių gerbūvį, kada dar nebuvo prieštaraujančių ir būtinai norinčių ženytis kunigų, kada dar nebuvo ir taip išgarsėjusio Susirinkimo, nuo kurio ir velnių gyvenime prasidėjo nauja era.

Tai gi toji vienuolė naujokė buvo Pinčiuko nelaimės priežastis. Iš to galima daryti išvadą, kad moterys yra daug atsparesnės už vyrus ir stipresnės už pačius velnius.

Sutikau Pinčiuką atsitiktinai restorane, velykiniame baliuje, kur buvo susirinkę kelios dešimtys vyrų ir moterų. Jis tupėjo prie baro ant aukšto trikojo, pačiame eilės gale, nervin-gai judindamas uodegą. Pakviečiau jį prie mano stalo.

— O iš kur tu mane pažįsti? — pasiteiravo.

— Kur čia nepažinsi. Juk tu net į mūsų pokario lankininkų literatūrą patekai. Visi tavę žinome ir atpažįtame. Tai kaip sekasi?

— Šis vakaras turėtų būti puikus, — man sako. — Pagalvok tik apie Velykas, apie švelnių sielų mistiškumą, apie pasiryžimus būti geresniais, apie tikėjimo pagyvėjimą. Tik pagalvok, kiek čia mums būtų darbo įvesti juos į pagundas ir nuodėmes...

Puiki Pinčiuko nuotaika senais, geraisiais laikais... (Iš Antano Zmuidžinavičiaus velnių kolekcijos)

— Tai kogi murksai be darbo? — paklausiau.

— Darbas? Tik tu pažiūrėk į juos. Ar bent vienas jų galvoja apie Velykas ir kas yra prisikėlęs? Jie paskendę nuodėmėse iki kaklo, netiki į nieką, neturi nė trupinėlio tikėjimo. Ką su tokiais veikti? Kuo juos sugundyti, jei jau turi viską? — Ir Pinčiukas pasipiktinęs pakilo:

— Einu laukan pakvėpuoti tyresniu oru. Kadangi ir aš buvau baigęs vakariene, jį palydėjau, beklausydamas jo nusiskundimų apie išnykusį tikėjimą, apie modernųjį materializmą, apie žmogaus sugyvulėjimą. Priėjo prie bažnyčios kampo ir velniukas toliau nenorėjo su manimi eiti.

— Susitikime kai kada, — sako, — turėsiu progos išlieti savo skausmą.

— Kada tik nori, — atsakiau, žinai kur aš gyvenu. O dabar, kai jau atsiskiriame, būk toks geras — nepalik to bauraus siero kvapo, nuo kurio norisi vemti.

— Nebijok, aš žinau, kaip elgtis su draugais, — ir pranyko, palikdamas tik degėsių kvapą, kurį vėjo gūsis tuojau išsklaidė.

Po kelių savaičių susitikau jį mūsų miestelio aikštėje, sėdintį ant bažnyčios laiptų. Manė sutiko aiškiai patenkintas.

— Na, tai kaip sekasi? — buvo pirmas mano klausimas.

— Ką čia sekasi... Kas kart eina blogyn. Turėčiau pakeisti profesiją, jei ten aukštai nebūtų nuspresta, kad mūsų egzistencija turi būti amžina, kaip amžini yra gėris ir blogis. Visatos Tvarkytojas (tu supranti apie ką aš kalbu) norėjo, kad gėris ir blogis būtų nuolatiniame konflikte ir kartais laimėtų vienas, kartais antras. Gėris turi baisesius ginklus (bent iki šiol juos turėjo), autoritetingų pažinčių ir palaikytojų. O blogis buvo paves-

Beviltiškai nusiminęs Pinčiukas mūsų dienoje... (Iš Antano Zmuidžinavičiaus velnių kolekcijos)

tas mums, angelams sukilėjams, ir mūsų geriausias ginklas buvo žmonių silpnybės, žadamos žemiškųjų aistrų. Bet šiandien reikalai pasikeitė. Žmonės patys, savo noru tapo velniais. Ir kai mes atvykstame įvesti juos į pagundas, norime pasikėsinti į skaistybę, sunaikinti jų gėdą, atimti padarumą, pasirodo, kad viso to jie jau seniai neturi. Nori pavydžių? Neseniai, vieną vakarą patylomis įsėjinau į vienos mergaitės kambarį. Ji atrodė tikra daktarka, net ir lovoje mieganti su rožančiumi

rankoje. Pasirodžiau tokioje išvaizdoje, kurią pamatęs sukristų net Romos gladiatorius. Sukosėjau, kad ji mane pastebėtų. O ji, atsisukus, net nemirktelėjus, sako: "O, velnias!" — "Kaip tai", sakau, "o, velnias? Argi tai nėra nepaprastas dalykas pamatyti velnią?" Ir žinai, ką ji man pasakė? "Eik, sako, gąsdinti kokios pasenusios daktarkos. Mes, kai prisirijame LSD ir kitų narkotikų, matome baisenių dalykų už velnius..." Ir turėjau eiti šalin, pabrukęs uodegą tarp kojų.

Buvo šaltokas vakaras. Pinčiukas nutilo ir pasitrynė rankas. Paskui staiga manęs paklausė:

— Ar tu tikrai tiki, kad tai, kas yra realu, yra drauge ir racionalu?

Pasijūrečiau į jį nustebęs:

— Matau, kad mokeisi filosofijos. Juk tai, ko klausai, yra Hegelio klausimas.

Pinčiukas nusišypsavo patenkintas:

— Iš filosofų, kuriuos mes ten turime, vis ko nors galima išmokyti.

— O jų daug tenai? — paklausiau susidomėjęs.

— Pradedant Demokritu, baigiant pozityvistais, materialistais, Tiubingeno mokykla ir kitais modernistais, kuriuos visus išskačiuoti būtų per ilgą sąrašą. Bet atsakyk į mano pirmąjį klausimą apie racionalumą to, kas yra.

— Žinoma, — atsakiau, — visa yra dėl to, kad racionalu.

— Čia yra visa klaida, mano drauge, klaida, kuri apvertė aukštyn kojomis pasaulį, kuriame jūs gyvenate. Tasai Didysis (tu supranti apie ką kalbu) sutvėrė žmones, kad būtų laimingi, davė jiems begalinius turtus, kad sukurtų gerbūvį, davė aiškias moralines normas, kad būtų dorybingi, kilnūs, sutvėrė

(Nukelta į 4 psl.)

Dail. Adomas Galdikas

Piešinys Pauliaus Jurkaus

Adomo Galdiko pomirtinė paroda

SAULĖ JAUTOKAITĖ

Praeitą šeštadienį, bal. 11 d., Chicago's Ciurliono galerijoje buvo atidaryta dailininko Adomo Galdiko pomirtinė tapybos paroda, kurioje išstatyti 39 temperos ir aliejaus tapybos darbai atstovaujant dailininko ankstyvesnį ir paskutinįjį kūrybos laikotarpį.

Dailininkas Adomas Galdikas, kaip matyti iš jo meno darbų, atrodo, buvo didelis gamtos ir kaimo mylėtojas ir gerbėjas. Nes perskačius vien tik jo kūrinių pavadinimus, randame viską, kas susijusi su gamta ir kaimu: pavasaris, ruduo, žiema, šienapiūtė, miškas, gėlės, vėtra, audra virš kaimo, kaimo kapinaitės, žemaičių trobelė. Prie šių temų dailininkas nuolat sugrįžta įvairius savo kūrybos tarpusius.

Ankstyvesnįjį, labiau realistišką dailininko Galdiko paveikslai dažniausiai vaizduoja lietuvišką sodybą, su rūpintojėliu pakelėje, mums primena gana ramų gamtos vaizdelį, turintį daugiau sentimentu negu meniško vertę, nors jau juose pastebimas dailininkui esmingas braižas, kuris pasilieka tas pats iki paskutiniųjų jo dailės darbų. Po šių paveikslų seka pusiau abstraktūs darbai, kuriuose dailininkas atvaizduoja tą pačią gamtą, bet jau daug laisvesnį ir gyvesnį. Tiksliai vėlesniuose dailininko Galdiko tapybos paveikluose randame jo pamėgtą gamtą labai sodrią, turtingą, prižalsusią, audringą, judančią, nerimaujančią, rodos kažin kur skubančią. Ši gamta yra didelė, majestotiška, kurioje net ir trobelė belieka vos žiūrūma, apsupta išsiskojusių medžių ir apgaubta tirštų debesų.

Abstraktieji dailininko meno kūriniai turi ir abstraktius pavadinimus: rūpestis, ilgesys, prisiminimai. "Rūpestis" ypač puikiai atvaizduotas. Dailininkas šią rūpestį išgauna staigiai susuktą splanvota linija, sukeliančia nerimą, nežinią, laukimą, įtampą.

Dailininko Galdiko charakteringas meniškas bruožas yra jo meno darbų giedri nuotaika. Nesvarbu ar jo gamta audringa ar pavasariška, ji visada geroje nuotaikoje. Kad audros metu dangus ir maišosi su žeme, bet po jos vėl bus giedra ir graži. Iš jo kūrinių matyti, kad dailininkas Galdikas buvo giedrios nuotaikos optimistas, perduodantis šią giedrią nuotaiką ir žiūrovams.

Ypatingai maloni naujiena, niekada dar nepatirta meno parodos atidaryme buvo violončelisto Petro Armono ir pianisto

Manigirdo Motekaičio duetu išpildyti Faure "Elegija" ir Sant-Saens "Gulbė". Šitas muzikinis pajavirimas kur kas daugiau prisidėjo prie parodos iškilmingumo negu įprastos mūsųose kokios graudinancijos prakalbos. Paskaitant šituo pavyzdžiū, būtų gera, kad panašiomis progomis ateityje grotų ne tik instrumentalistai, bet ir poetai — rašytojai paskaitytų savo kūrybos susirinkusiam menų mėgėjų būreliui. Nes juk visų menų, nesvarbu kokiu būdu jie bebūtų išreikšti, yra vienas ir tas pats tikslas — prabilti žmogų ir praturtinti jo dvasinį pasaulį. Kaip tik šioje Adomo Galdiko pomirtinėje meno parodoje muzikai Armonas su Motekaičiu mus praturtino abstrakčiausia meno forma — muzika, o dailininkas Adomas Galdikas akivaizdiniu menu — tapybos meno darbu, savo giedria nuotaika, ryškiomis spalvo-

PINČIUKAS

(Atkelta iš 3 pusl.)

skaistybę, padomą, malda, mokišimą atskirti gera nuo blogio, davę jiems sąžinę ir kaltes pajautimą, o jūs žmonės — ką padarėte? Veržiatės į blogį, pasidarote velniais ir pražudote savo sielas. O šitai buvo mūsų darbas ir uždavinys, mūsų, kurie esame blogio kariai ir sielų gadintojai. Argi visa tai yra racionalu, argi tai ne tikra gėda? Kur šandien yra kova, kuri davė šventuosius ir didvyrius? Jeigu jau ir šventas Jurgis nužemintas (o jis buvo kovojančio simbolis), tai ką veiksmas, neturėdamas priešo? Argi jis tada kovos su žmonėmis, kurie jau yra nugalėti savosios niekšybės, su jaunuoliais, kurie neturi nei tikėjimo, nei idealų, su prisitaikėliais ateistais, su kai kuriais kunigais, jau perejusiais į netikėtų pusę, su kunigais, kurie tapo vergais kūno ir aistrų, su garbintojais baisyti pragariskų mašinų, su tais, kurie juokiasi iš gėrio ir nuodėmę laiko juokinga pasaka?...

Nutilo, tik jo uodega plakė laiptų akmenis — ženklas nervingumo. Norėdamas jį kiek nuraminti, sakau:

— Kalbi kaip misionierius. Kodėl nestoji į vienuolyną?

Pinčiukas nudavė negirdėjęs mano pašaipios frazės ir toliau vizgino savo neramią uodegą. Pastebėjau, kad ji krečia šaltis. Įprastę gyventi karštame klimate, čia jautėsi lyg šiaurės poliuje. Pagaliau prakalbėjo:

— Tapti vienuoliu? O, kad aš galėčiau tapti padaryti! Visi mūsų šeimos nariai turėtų tapti vienuoliais, tada mes atstatytume tvarką. Pasaulyje buvo pusiausvyra, kuri dabar suardyta. Blogis laimi prieš gerį, ir tai nepatinka Tam (supranti, kas jis), kuris negali mūsų smerkti, nes supranta, kad mūsų be-

FILMŲ ĮVAIRUMAI

Kur dabar bežengti po "geriausio filmo" paskelbimo?

STASĖ SEMENIENE

Hollywoodas dar niekad neturėjo tokios problemos, kaip dabar geriausio filmo titulo laimėtojas "Midnight Cowboy" yra X klasifikuotas filmas (vaikams ir jaunimui ligi 18 m. draudžiamas žiūrėti), pirmą kartą akademijos istorijoje laimėjęs Oskarą. Tai reiškia, kad daugely šio krašto vietovių laikraščiai ir televizijos stotys griežtai atsisakys paminėti jį reklamose, kad ir apmokėtose, ar recenzijose. Jam buvo duotos net 7 nominacijos, iš kurių laimėjo 3, jų tarpe geriausio filmo ir geriausios režisūros.

Dabar jam laimėjus premiją, kyla klausimas, kur bus beinama nuo čia toliau?

Jau ir be X filmo premijavimo, pornografija ir nepadorumas ekrane, atrodo, pasidarė paprasčiausiai priimtiniu dalyku. O X vertinimas tuoj pakelia filmo finansinį pasisekimą.

Negalima nuneigti aukščiausio minto filmo akiplėšiškai drąsios, gal geriau tikėtų žūlos temos meistriško apvaldymo. Tačiau X vertinimas filmas kaip geriausias Oskaro laimėtojas užtikrintai duos žalią šviesą tiems filmų gamintojams, kurie ligi šiol dar susilaikė ar lūkuriausi, tikėdami, kad dabartinė "visiška laisvė" yra tik praeinantis ciklas, spėjęs jau dabar užbaigti savo raidą.

Skaudu, kad tos vadinamosios dabartinės laisvės manija užsikrėtė ir akademijos nariai. Bijodami pasirodyti atsilikusiais, seniais ar pavadiniais dabar taip madoje virtusiu keiksmazodžiu "establishment" vardu, jie kapituliavo prieš minią ir pasirodė "pažangiais", neva einą su laiku, drįsdami nepadorų, vulgarų filmą, stovintį ant pornografinės ribos, paskelbti "geriausiu", kurį prieš kokius penkerius metus tik-

mis, nerimstančiomis gyvomis linijomis, bet kartu ir lyriškais lietuviškais peizažais su senomis kapinaitėmis, kryžiais ir trobelėmis palidiję, kad dailininkas niekada nepamiršo, jog pirmoje eilėje jis yra lietuvis dailininkas.

Paroda dar atdara šandien ir rytoj (balandžio 18-19 d.) nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.

riausiai pavadintų šlamštu ir ne svajote nesvajotų jo ne tik statyti, o jau noras tokį pristatyti nominacijai būtų buvęs pačios akademijos pajaukimas.

Ne paslaptis, kad Hollywoode akademijos vadovai jau anksčiau susidūrė su kita problema — maištaujančiu jaunimu. Tas maištaujantis jaunimas yra jauni aktoriai ir režisieriai, kurie laiko akademiją "establishment" — savo prisiėktu priešu. Tie jaunieji, teigia, kad akademijos nariai yra "per seni" (vidurkis 52 m. amžiaus) ir dėlto nejaucia šių dienų pulso.

Tačiau tie patys jauni žmonės visiškai nerodo pastangų ir noro tapti akademijos nariais. Todėl, nors jie ir auga sparčiai skaičiumi, jų balsas ar įtaka akademijoje praktiškai lygi nuliui. Tai reiškia, kad taip vadinamieji "seniai" nusprendžia premijos laimėtojus, norėdami pasirodyti prieš jaunimą, kad jie nėra "atsilikėliai".

Disney žavioji fantazija dvim pasauliam

Walt Disney vienintelė ekskursija į meno pasaulį buvo 1940 m. pastatytas filmas "Fantasia", sukomponuotas iš klasikinės muzikos 8 kūrinių. Dabar jis vėl atgaivintas ir naujai rodomas. "Fantasia" yra patraukliai dviprasmiš. Sunku nuspręsti, ar Disney filmas buvo skiriamas vaikams ar suaugusiems. Netgi filmo juokingai paprastas pasakotojas, "aiškindamas" muziką, įtaigoja, kad filmas yra nekalčiausia pastanga nešti kultūrą į mases.

Didelė dalis filmo įsivaizdavimo yra arba per abstrakti (kaip pirmųjų įvykių eilėje) arba per daug gąsdinanti (kaip "Night on Bald Mountain"). Tačiau abstrakti baimė buvo visados istorijų ir pasakų pagrindinė tema vaikams (pvz. Brolių Grimų pasakos). Ir "Fantazijoje" yra ryškiai pastebima daug medžiagos, skiriamos labai jaunai auditorijai. Filmas vystosi labai gyvai (aštuoni muzikiniai dalykėliai per pustantus valandos). Disney nymyltas pirmasis kūriny Mickey Mouse pasirodo viename numery

Adomas Galdikas

Peizažo užuominos (aliejus, nuotr. V. Maželis)

"Sorcerer's Apprentice". Atrodo, jog iš tikrųjų Disney mėgino įtikinti kuo geriausiai abiems pasauliams, kad filmas būtų pakankamai įdomus suaugusiems ir užtikrintai paprastas patenkinti mažuosius.

Ir šandien, po 30 metų, jo idėja dar vis tebėra gyva. Ir juo žmogus eina senyn, juo labiau jis įvertintas ir džiaugsis "Fantazija". O įsivaizdavimas — fantazija čia yra nepaprastai puiki: šokantieji grybai (Nutcracker Siute"), vaikščiojanti šluota su kibiru ("Sorcerer's Apprentice"), žemės ir dinosaurų stiprus kūrmas (Stravinskio "Rite of Spring"), klasinio baleto linksma parodija ("Dance of the Hours") ir kiti.

Greičiausiai geriausias dalykas, ką kiekvienas galėtų lengvai pastebėti ir pasakyti apie "Fantaziją" yra tai, kad ji yra tikrai kultūrinė ir pramoginė, ko negalima būtų pasakyti apie daugelį filmų kelių paskutiniųjų metų laikotarpyje. Jei tokie filmai, kaip "Z", "Easy Rider" ir kiti į juos panašūs nori paveikti žiūrovas neapykantos — pagiežos aistra ir ciniskumu, tai "Fantazija" priešingai — skverbiasi į stebingą auditoriją savo nekalbama ir švelnumu.

VANDENS PIUKLAS

Anglų inžinieriai surado originalų piuklą baldų pramonei. Vandens srovė, kurios skersmuo tik šimtosios milimetro dalys, lėkdamas didesniu už garšą greičiu, puikiai piauina lentas.

Šitaip piauinant, visiškai nelieka piuvėnų, o lentų paviršius išeina nušlifluotas.

Tegu iš po karklo žievės...

(Atkelta iš 3 pusl.)

tas bei pagaunant. Jų būtų galima prirankioti eibes. Užteks vienos kitos: "Uždainavo apšalęs aludės langas... Širšm atšipo dantys... Juodai pabrakuti mėnulio antakiai... Apsiniaukęs vėjas gieda lapo nukritimą... Gūžiai nužėsta brūnetės plaukų melodija... Po lietaus tamsioje plonai giedo jo vėjas... Smėlyje pradeda ošti miškas."

Tai nereiškia, kad visos Albinas Baranauskas eilutės susibėga taip kondensuotai ir naujoviškai, o tarpais — ir aštresniu pabrėžimu. Pasitaiko ir tokių, kurias galėtume vadinti grynai tradicinėmis, kaip štai:

NAUJI LEIDINIAI

• LIETUVIŲ DIENOS, 1970 m. kovo mėn. Nr. 3. Vyr. red. Bern. Brazdžionis. Leidėjas A. Skirius. Redakcijos ir administracijos adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90019.

Nemaža vietos skiriama Clevelando šokėjų grupei Grandinelei, Chicagoje D. Lapinsko pastatytiems A. Landsbergio "Penkiems stulpams turgaus aikštėje", duodama mūsų spaudos moka apie bendradarbiavimo pagundas ir pavojus ir kt.

• LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS, 1970 m. sausio kovo mėn. Nr. 1. Garbės redaktorius: S. Biežis, M.D. Redaktoriai: S. Budrys, A. Garūnas ir V.

Arkliai tamsioje, pasižokinėdami ir susistumdami, iš brastos į boluojantį smėlio krantą —

Taigi, su savo poezijos rinkiniu Albinas Baranauskas atėjo naujas ir drauge išsaugojęs kažką iš savo ankstesnio provincinio pasaulio, kas kaip tik ir teikia jo žodžiui ir posmui savą spalvą. O knygos spragos galėtų būti grumtis tarp opinio ir lyrinio elemento, eilėraščių plotmės neišlaikymas ir protarpiais kiek sukomplikuota kalbinė sakinių struktūra. Kas norėtų, galėtų prisiegti ir prie autorius kai kurių kapiškumų... Apskritai paėmus, belieka tarti, kad Albinas Baranauskas savo poezijai išspuolejo didžiai individualų braižą.

Tauras. Atsakingasis redaktorius: M. Budrienė, 2751 W. 51st St., Chicago, Ill. 60632. Administratorius: Irena Makštutienė, 8743 Mobile Ave., Park Lawn, Ill. 60453. Metinė prenumerata 6,00 dol.

Apie lėtą virusinių infekcijų chroniškas ligas rašo V. Pavilaniš, apie mediciną senovės Lietuvoje — dr. J. Puzinas, aprašomi lietuvių gydytojų moksliniai darbai ir Druskininkų kurortas. Iliustruoti ir įvairūs lietuvių gydytojų veiklos puslapiai, kuriuose nemaža vietos skiriama ateitininkų gydytojų korporacijai "Gajai", minint čia savo 40 metų amžiaus jubiliejų.

Chicago Savings and Loan Association

NEW RATES

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

6% PER ANNUM
ON CERTIFICATES OF \$5000.00 OR MORE
2 Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES OF \$1000.00
One Year Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES OF \$1000.00 OR MORE
6 Month Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE PASSBOOK ACCOUNTS
\$100.00 Minimum

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings & Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M. Tues. 9 to 4. Thurs. and Friday 9 to 8. Sat 9 to 12:30

Karaliai, princai ir didieji kunigaikščiai

V. Trumpa išsigančio pragaro galybių
VYTAUTAS ALANTAS

Prieš keletą metų mūsų spaudos puslapiuose siautėjo aršios kautynės tarp karalių ir didžiųjų kunigaikščių ginklanešių. Vincas Trumpa tada nesvyrudamas stojo D.K. ginklanešių eilėn, aiškut aiškiai pasisakydamas, kad mes savo senosios Lietuvos valdovų kitaip tituluoti negalime ir neprivalome kaip tik didžiaisiais kunigaikščiais, o priešingoje stovykloje, kur ir aš buvau, buvo tvirtinama, kad D.K. tituluojami primetė svetimieji, Lietuvos ne draugai, kad jis žemina Lietuvos vardą ir kad mūsų valdovai iki Vytauto Didžiojo turi būti tituluojami karaliais arba bent lietuvišku žodžiu — valdovais. Ta polemika tada pasibaigė, kaip ir visos polemikos, nedavusi konkrečių rezultatų, nors, galimas dalykas, davusi medžiagos mūsų istorikams pagalvoti ir daugiau ar mažiau parengus dirvą kalbamai reformai.

Dabar V. Trumpa "Draugo" kultūriniam priede paskelbė str. "Argi princų Lietuva?" (21.III.70), išdamas į kovą su Encyclopedia Lituanica redaktoriaus S. Suziedėlio dėl "duku" ir "princų". Mat, redaktorius, vietoje "grand duchy" ir "grand duke of Lithuania", kaip kad lig šiol istoriografijoje senosios Lietuvos ir jos valdovų titulai buvo neteisingai vartojami, nusprendė, tur būt, bent dalinai klaidą atitaisyti ir imti vartoti "grand principality" ir "grand prince of Lithuania". Čia vėl V. Trumpai aiškiai nepatiko S. Suziedėlio reforma, ir puolė aiškinti, kad jam visai esą nežinomas istoriografijoje toks titulas, kaip "grand prince" ir kad, jo žodžiais tarant, toks titulas skambas "visiškai nežemiškai, lyg kad šetonas — didysis tamsybių princas". Taigi, aiškiai matyti, kad "didžiojo princų" titulu pats

V. Trumpa išsigančio ir dar gasdina Encyclopedia Lituanica redaktorių pragaro galybėmis, kad tik jis nuo antro tomo to "pra-keikto" titulo nebevertotų. Atseit, labai galimas dalykas, kad mes esame "duko" ir "princų" ginklanešių karo išvakarėse...

Paliekant nušalyje "princus" ir "dukus" reikia pabrėžtinai konstatuoti patį kontraversijos faktą. Prieš keletą metų kilusios aštrios diskusijos dėl D.K. ir karaliaus titulo, dabar vėl ginčas dėl "duku" ir "princų" pirštu prikišamai rodo, kad su mūsų senosios Lietuvos valdovų titulu yra kažkas netvarkoje ir kad galų gale reikia į tą klausimą atkreipti rimtą dėmesį ir padaryti reikiamą reformą. Kol neatsiras mūsų draus istoriko, kuris atmes svetimųjų mum primetus titulus ir grąžins karaliaus ar valdovo titulą, kontraversija tęsis toliau, kol pagaliau reforma bus padaryta.

Šventųjų kalendoriaus reforma

Manau, kad mūsų istorikai turėtų imti pavyzdžių popiežių: vienu plunksnos pabraukimu jis nukėlė nuo sostų nemažai šventųjų, kurie ten viešpatavo šimtmečius ir šimtmečius. Juk iš šventųjų kalendoriaus buvo išbraukti tokie šventieji, kurie katalikų pasaulyje turėjo ildeid šimtmetines tradicijas, turėjo jų garbei visam pasauliui pristatytų bažnyčių, pri-rašytų tomų tomais literatūros apie jų gyvenimus bei darbus, pri-organizuotų jų vardais tūkstančius organizacijų ir t.t. ir t.t. Betgi kai ta drąsi reforma buvo pa-daryta, Bažnyčia dėl to nesugriuvo.

Ir aplamai mūsų amžius yra drąsiausių reformų bei griežčiau-sių posūkių amžius, tačiau kai iš-eina kalba apie mūsų valdovų ti-

Adomas Galdikas

Pavasaris eina (tempera, nuotr. Marc. Vaux)

tulo pakeitima, tai tuoju pasi-girsta autoritetingi balsai, kad ne-są galima, nes D.K. titulu mūsų valdovai esą tituluojami šalti-niuose (kurie daugiausiai yra ra-šyti svetimtaučiu), nes tokia įsi-galėjusi tradicija, nes nei popie-žiai, nei Vokietijos imperatoriai mūsų valdovų nepatepė šventu a-liejumi, nes jei mes taip padary-sime, tai nusižengsime istorijos mokslui, apsijuoksime prieš sve-timtaučius, nes, mat, parodysimė savo inferioritą kompleks ir t.t. Klausantis tokių kalbų man ne-norom kyla klausimas, ar dar mes neišspiovėme mums svetimos rankos įbrukto ir burną spenelio?

V. Trumpa savo straipsnio pa-baigoje kategoriškai tvirtina, kad "grand prince" ir "grand principality" įvedimas į Encyclopedia Lituanica esąs "grynas nesupra-timas" ir kad tuos titulus reikia iš II tomo "išvesti". Man gi, pa-galiau ir ne man vienam atro-do, kad ne tik "duku" ir "prin-cų", bet ir D.K. bei Didžiosios

Kunigaikštijos pavadinimas yra grynas nesupratimas ir kad tuos pasenėjusius, neteisingus ir mus žeminančius titulus reikia į šiukš-lių dėžę išmesti ne tik iš bet ku-rios enciklopedijos, bet ir apla-mai iš Lietuvos istoriografijos. Dar atkreiptinas dėmesys į pas-kutinę V. Trumpos pastabą, kad jis įtaria, jog "visiškai be reikalo buvusieji karaliaus šalininkai da-bar nori pralįsti su princų idė-ja". Turiu pasakyti, kad V. Trum-pa labai klysta, kalbedamas apie "buvusius" karaliaus šalininkus: tie šalininkai niekur nedingo ir toliau yra pasiryžę ginti kara-liaus titulą "iki pergales". Nieko nežinau apie V. Trumpos mini-mus Encyclopedia Lituanica re-daktoriaus užkulisius ir neteko girdėti ar ten karalių šalininkai nori ar nenori "pralįsti su prin-cų idėja", tik tiek matyti, kad S. Suziedėlis mato istorijos klaidą ir mėgina ją taisyti kompromisu, nes galų gale princų titulus yra skam-benis ir reikšmingesnis už kunigaikščio, nors lemiamo žingsnio dar žengti nedrįsta. Užtuo pa-klaušęs V. Trumpos sugestijų ir nuo II tomo grįžęs prie D.K. titu-lo, jis turėtų žengti drąsų žingsnį pirmyn, visus D.K. "duku" bei "princų" titulus sumesti į krepšį ir grąžinti Lietuvos antikei val-sybei bei jos valdovams pridėra-mus karalystės, karalių arba bent valdovų titulus.

Kada V. Trumpa nuvainikuos karalių Gediminą?

Norėčiau čia dar truputį pra-tęsti samprotavimus apie D.K. ir karalius. Kartkartėmis aš paskai-tau "Gedimino laiškus", Lietuvos Mokslų akademijos Istorijos ins-tituto leidinį (Vilnius, 1966). Kny-

PETE'S AUTO REPAIR

Taisoma — Motorai, automatinės transmisijos, stabdžiai, Generatoriai, starteriai, Motor Tune-up. Ir kiti patalysimai. PETRAS PIŠNYS, sav. 6211—15 S. Damen Ave. Tel. 737-3988.

NAMŲ TAISYMO DARBAI

Stalniaus, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lietuviai — labai prieinama kaina. SKAMBINTI RE 7-9615

goje paskelbti laišku originalai ir vertimai į lietuvių bei rusų kalbas. 1323 m. Gediminas rašo Liu-

TYPEWRITERS

Sales, Service, Rentals, Repairs ALL BRANDS — including OLYMPIA and HERMES Typewriters — Adders

A & H BUSINESS MACHINE 3530 W. 63rd St. Tel. 925-8875

VIEŠNAGĖ LIETUVOJE

TURISTŲ GRUPĖMS PRATĖSTA IKI 10 DIENŲ

Gordon Travel Service, Inc., Prudential Plaza, Chicago, ką tik gavo telegramą iš Inturisto, kad turistų grupės galės bū-ti Lietuvoje dešimt dienų. Gru-pėms patvirtinta sekanti pro-grama: septynios paros Vilniu-je, tame tarpe viena ekskursija į Kauną ir viena į Trakus; ir trys paros Druskininkuose.

Gordon Travel Service šią va-sarą organizuoja tris grupines ekskursijas į Lietuvą, išvyks-tančias liepos 6, liepos 30 ir rugpjūčio 24. Yra galimybė, kad turėsime dar vieną ekskur-siją, birželio 1 d., jeigu užsire-gistruos pakankamas narių skaičius.

Gordon Travel Service turi ilgametę patirtį planuojant ke-liones į Lietuvą tiems, kurie nori aplankyti ten savo artimuo-sius. Mūsų agentūros geras pa-tarnavimas ir prieinamos kai nos žinomi lietuvių tarpe.

Dėl smulkesnės informacijos skambinkite Angelei Šimaity-tei, 644-3003, arba atvykite į mūsų įstaigą, Prudential Plaza, (Arcade), Randolph St. ir Michigan Ave., Chicago, Ill. 60601. (Nuo pirmadienio iki penktadienio).

beko, Zundo, Bremeno, Magde-burgo, Koelno ir kitų miestų pi-liečiams ir savo laišką pradeda: "Gediminas, Dievo malone lietu-vių ir rusų karalius, Zemgalijos valdovas ir kunigaikštis siuncia sveikinimus ir linkėjimus". Tais pačiais žodžiais jis tituluojasi ki-ltame tiems miestams kiek vėliau rašytame laiške. Tais pačiais me-tais rašytą laišką pranciškonų or-dino vienuoliams jis pradeda: "Gediminas, dieviškąja Apvaizda lietuvių ir rusų karalius, Zemga-lijos valdovas ir kunigaikštis... siuncia sveikinimą su linkėjimais tobulėti ir nuolatinės sėkmės". Vienaime laiške savo antspaudą

jis vadina "karališkuoju antspau-du". 1324 m. popiežius Jonas XII adresuoją Gediminui savo laišką tituluodamas: "Zymiajam ir kil-niajam vyrui Gediminui, lietuvių ir daugelio rusų garsiam karaliui". Vienoje vietoje Gediminas ir sa-vo pirmąją Vytenį vadina kara-liumi, o ne kažkokiu kunigaikš-čiu. Žodžiu, Gedimino laiškuose jis pats save visur tituluoja kara-liumi ir tuo titulu į jį kreipiasi ir kitų kraštų valdovai.

Man to užtenka: man Gedimi-nas Lietuvos karalius ir jokie "sal-tiniai" to negali nuneigti. Idomu kokių ceremonijų griebis V. Trumpa nuplėsti Gediminui vai-niką nuo galvos? Manau, kad be Lietuvos ediko Dluغو pagalbos jis neišsivers...

Kviečiame į talką!

Lietuvių Enciklopedijos leidykla išleidusi eilę vertingų ir kažin ar be-pakartojamų leidinių, iš naujo sutelkė jėgas prie ENCYCLOPEDIA LITU-ANICA, kurios bus 6 tomai. I-sis to-mas yra jau išleistas. Maloniai kvie-čiame į talką ją užsiprenumeruojant.

Čikagoje prenumeratas prima: Draugo, Naujienų, Barcaus, Margu-čio, Jaunimo Centre pas p. Rožan-ską įstaigose, Marginių ir p. Tvero krautuvėse.

Iš ankščiau išleistų leidinių dar tu-rime:

1. Lietuvių Enciklopedija — 36 to-mai,
2. Vinco Krėvės Raštai — 6 tomai
3. Mūsų Lietuva — 4 tomai.

Tai yra vertingos dovanos bet ku-ria proga. Jų kainos yra žemos, lei-džiant dabar kaštuotų beveik dvigu-bai. Nedelsiant užsisakykite, nes at-sargos yra nedidelės.

Adresas:

JUOZAS KAPOCIUS
361 W. Broadway, P. O. Box 95,
So. Boston, Mass. 02127, USA.
Tel.: leidyklos (617) 268 7730,
Namų (617) 282-2759. (sk.)

HIGH RATES

Paid Quarterly

5% PASSBOOKS
5 1/2% \$1,000 minimum
INVESTMENT BONUS PLAN
Savings Insured to \$20,000
Highest reserves

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Avenue Chicago, Illinois 60632

Fotografav žavioms nuotakoms

The Paul Studio

MODERN. FOTOGRAFO NAMAI

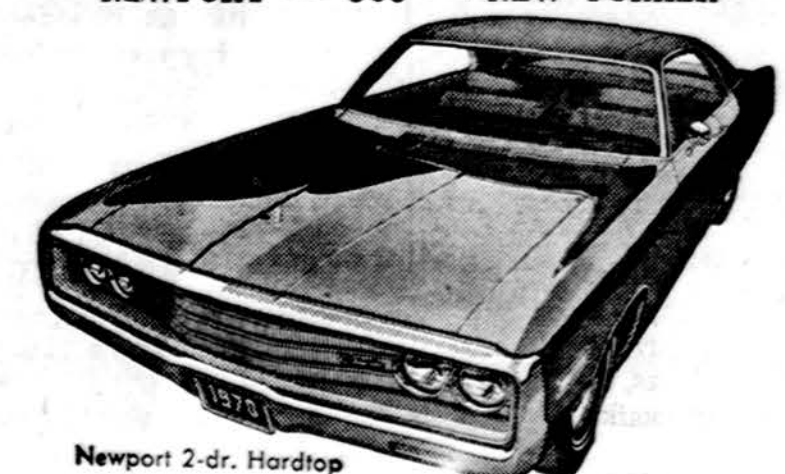
SEIMOS PORTRETUS IR VISOKIŲ PROGŲ NUOTRAUKAS

3213 So. Morgan St.
Chicago, Illinois 60608
TEL. Yards 7-5858

1970 Chrysler Newport

Kaina nuo \$2,995.00
NEWPORT — 300 — NEW YORKER

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
4030 Archer Ave. — Phone VI 7-1515

SAVE AT Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanauskas, President Tel. 847-7747

OFFICE HOURS
Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M.
Thursday, 9 A.M. to 8 P.M.
Saturday, 9 A.M. to 1 P.M.
No Business Transacted on Wednesday

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5% PASSBOOK ACCOUNT PER ANNUM

Paid and Compounded Quarterly

NOW INSURED TO \$20,000.

NAUJI LEIDINIAI

• **AIDAI**, 1970 m. kovo mėn. Nr. 3. Mėnesinis kultūrinis žurnalas. Redaguoja Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston Mass. 02-122. Leidžia lietuvių pranciškonai. Administruoja T. B. Ramanauskas, OFM, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Prenumerata 10.00 dol. metams.

Naujas numeris pradeda paties redaktoriaus Juozo Girniaus straipsniu apie profesorius Praną Kuraitį jo 5 mirties metų sukakties proga. Tai aprašo tokią žmogaus, kuris, J. Girniaus žodžiais tariant, yra vienas pirmųjų lietuviškosios filosofijos pradininkų ir vienas pagrindinių katalikiškosios visuomenės idėjų vadų. Straipsnis pasižymi juozui Girniui įprastu įžvalgumu.

Tik kaltindamas mūsų spaudą, ypač katalikiškąją, kad ji plačiau lig šiol nepaminėjo prof. Pr. Kuraitio mirties, straipsnio autorius dar labiau turėtų pakelti gyvus raštinguosius prof. Pr. Kuraitio mokinius, lig šiol tiek mažai rašiusius apie savo mokytoją. Jų rašams spauda puslapių tikrai būtų nepagailėjusi, ypač LKM Akademijos leidiniams.

Šio numerio įdomi naujiena yra keturi puslapiai niderlandų (flamų-olandų) poezijos vertimų, pateiktų Zentos Tenisonaitės.

Andrius Baltinis recenzuoja vokiečių kalba išleistą prof. Antano Maceinos knygą „Sowjetische Ethik und Christentum“ (Sovietų etika ir krikščionybė). Aptaręs knygą, recenzentas daro tokią išvadą: „Tai knyga, kuri tik retai pasirodo mūsų knygų lentynose. Kadangi ji išleista vokiečių kalba ir mūsų skaitytojam neprieinama, tai plačiau sustojame prie jos turinio. Jei ją išleistume savo kalba, ją turėtų perskaityti visi mokytojai, kunigai, visuomenės bei politiniai veikėjai ir jaunimas. Joje glaudai apžvelgtos visos marksizmo problemos, jų grėsmė krikščionybei, nurodyti keliai šiai grėsmei nugaliėti santykiuose su komunistais.“

Apie pranciškonus observantus Lietuvoje XV ir XVI amž. anksčiau pradėtąjį straipsnį baigia dr. V. Gidžiūnas, OFM. Ignas Malėnas spalvingame atsiminimų fone rašo apie tai, kaip gimė skiemenų metodas. Apžvalginiame žurnalo dalyje ši karta kaip tik minima pedagogas Ignas Malėno 70 metų sukaktis.

Grozinės literatūros puslapiams dar tenka pastaruoju metu literatūron vėl grįžtančio Medardo Bavarsko keturi eilėraščiai ir okupuotoje Lietuvoje jau pokario rašytojų generacijai priklausančio Romualdo Lankausko novelė „Krantas jau visai arti“. Apžvalgų puslapiuose apie šį autorių plačiau rašo Kęstutis Keblys. Be kita ko, ten dar randame A. Paškaus straipsnį „Perkelius išsukę perteklių“, kuriame gana tiesmukiškai liečiama tai, kas vyksta Katalikų Bažnyčioje po II Vatikano suvažiavimo. Apie Ohio valstybiniam universitete įvykusį baltų literatūrų simpoziumą, rašo to paties simpoziumo dalyvė Birutė Ciplijauskaitė. Gi apie Vytauto Kavolio straipsnį „Metmenyse“ (Neaiškumo patologijos) kritiškai atsiliepa K. Kalėnas.

Knygų skyriuje, be anksčiau minėto Lankausko, dar vertinami Mykolo Vaitkaus atsiminimų tomų „Nepriklausomybės saulė“ ir okupuotoje Lietuvoje išleista monografija apie Dieveniškes.

• **Kazimieras Barėnas, TUBOTO GAIDŽIO METAI**. Nidos Knygų klubo leidinys, Nr. 76, 1969 m. Knyga 438 psl., kainą 3.12 dol., gaunama ir „Drauge“.

Tai naujas Anglijoje gyvenančio mūsų rašytojo veikalas. Ir nors tituliname puslapyje niekur neįvardintas jo žanras, mes jį vis dėlto pavadintume romanu. Reikia sakyti, kad ši naujoji Barėno knyga bus nemažiau skaitytojų mėgiama, kaip ir ankstesnės to paties autoriaus knygos: „Giedra visad grįžta“, „Karališka diena“, „Atsitiktiniai susitikimai“.

„Tuboto gaidžio metuose“ autorius pasakoja įvykius, atsitikusius Pavardenės parapijoje pirmojo pasaulinio karo vokiečių okupacijos metais. Tai akyli buitinis lietuviškojo kaimo aprašas, tačiau ne sausas, o perleistas per kūrybingą rašytojo vaizduotę prizmę. Romane čia nėra kokių nors didelių pagrindinių herojų, ant kurių pečių stovėtų visa veikalo konstrukcija, bet užtai čia spalvingai ir nuotaikingai pabryra anos kasdieniškos buities žmonės, įrėminti į savo dienų rūpesčius, besišvaistę sodrios ir gyvos kaimietiškos kalbos grožybėmis. Kazimieras Barėnas yra rašytojas, kurio knygų puslapiuose ir smulki kūrinių detalė nuolat sublizga kone akinančiu arimų stiklu saulėje. O tokių vietelių labai apstu ir šioje knygoje.

• **LAISKAI LIETUVIAMS**, 1970 m. kovo mėn. Nr. 3. Tėvų jėgų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Redaktorius: Juozas Vaišnys, S.J. Redakcijos ir administracijos adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata — 5.00 dol.

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines —
Checkwriters —
Nuomoma — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virs 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

SPECIALI KAINA \$15.00
Pusmetinis sušukavimas \$10
Pilna kaina
MODERN IMPRESSION COIFFURES
THERESA RIZZONE, sav.
6655 S. Mozart — Tel. 776-7126
1/2 bloko į vak. nuo California
ant 67-tos
Antr., treč. ir šešt. 9 iki 5:30
Ketv. ir penkt. 9 iki 9. Sekm. ir
pirm. uždaryta.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užtaigytų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PROspect 6-8998

Adomas Galdikas

Audringas abstraktas (Nuotr. V. Maželio)

Jau baigiamas tęsiniais ejęs interviu su kard. Suenens apie Bažnyčios vienybę po II Vatikano susirinkimo. Mykolas Krupavičius labai įdomiai atsiliepa i okupuotoje Lietuvoje išleistą R. Vėbros veikalą apie dvasiškios jnašą, kovojant už Lietuvos nepriklausomybę. Žurnalo puslapiuose liečiama ir daugiau aktualių temų, kur kalbama apie malonės metą, apie montesorinį auklėjimą, apie „Lituanus“ žurnalo likimą ir kt. Labai visiems parankus kalbos problemų skyrius „Gimtas žodis“. Numeris iliustruotas D. Rėklytės - Alekniešės dailės darbų nuotraukomis.

• **Kazys Musteikis, PRISIMINIMŲ FRAGMENTAI**. Nidos Knygų klubo leidinys Nr. 77, 1970. Knyga 126 psl., kainą 2.50 dol., gaunama ir „Drauge“.

Tai atsiminimai žmogaus, kuris pats asmeniškai buvo įsuktas i mums visiems įdomių, o visai tautai tragiškų įvykių sūkury. Kas šioje atsiminimų saujoje liečiama, galime susidaryti vaizdą jau vien iš knygos skyrelių antraščių: Generolo Kubiliūno sukilimas, Krašto apsaugos ministerio kėdėje, Ministrų taryboje,

Vieningo darbo vyriausybė, Vokiečiai spaudžia užimti Vilnių, Internuoti Lenkijos kariai, Rusų igulos Lietuvoje, A. Merkio ministrų taryba, Mano santykiai su Raštikiu, Raštikis išeina i atsargą, Naujo kariuomenės vado paskyrimas, Rusų provokacijos ir ultimatus, Diplomatiškos šefo paskyrimas, Ultimatus ir pastatytis Ministrų tarybos posėdis, Prezidento išvykimas. Reikia manyti, jog K. Musteikio atsiminimai bus mūsųose graibystėse parankus kalbos problemų skyrius „Gimtas žodis“. Numeris iliustruotas D. Rėklytės - Alekniešės dailės darbų nuotraukomis.

• **SVIETIMO GAIRĖS**. Lietuviškojo ugdymo žurnalas, Nr. 1 (5). Leidžia ALB Svietyto taryba. Žurnalas išeina du kartus per metus. Vyr. redaktorius: Petras Maldeikis, 1836 So. 49 Ct., Cicero, Ill. 60650. Administratorius: Juozas Tamulis, 7031 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata 2.00 dol., atskiras numeris 1.00 dol. Žurnalas spausdinamas spaustučiame, galime susidaryti vaizdą veje Immaculata Press, Putnam, Conn. Šis numeris yra 96 psl. Vien tik bendradarbių pavarikimas, Krašto apsaugos ministerio kėdėje, Ministrų taryboje, kad žurnalas yra labai savo vie-

toje ir atitinkamam lygyje. Štai tik kelios temos iš daugelio: Profesoriaus J. Pikūnas „Lemtingi momentai vaiko auklėjime“; P. Maldeikis „Po dvidešimt metų“; St. Barzdukas „Tautinis ugdymas likiminiame kelyje“; dr. A.

MOVING
Perkrauste baldus iš arti ir toli.
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629. Tel. RE 7-7083

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai—pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai—metalu aplieti rėmai.
2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258 - 59

MOTINOS DIENOS ŠV. MIŠIŲ NOVENA

Malonus Geradari - Geradarė,

Šiuo turime garbės Jus kvieisti įsijungti i Maldų puokštę už MOTINAS — gyvas ar mirusias.

Kiekvienais metais, besitartinant Motinos dienos, „Draugo“ vienuolyno namas ypatingu būdu meldžiasi už visas gyvas ir mirusias MOTINAS, MOČIUTES ir UOŠVES. Kiekvienas sūnus ir duktė gali suteikti savo motinai Motinos dienos proga dvasinę gėlių puokštę, įjungdamas savo motiną i šį bendrą maldų vainiką.

Pradedant gegužės 2 dieną, per visas aštuonias sekančias dienas Marjonų vienuolyne Chicagoje bus ŠV. MIŠIŲ NOVENA už MOTINAS, MOČIUTES ir UOŠVES, gyvas ar mirusias, kurių vardai bus mums prisiųsti. Ši dovana teiks stiprybės ir globos Jūsų motiną gyvenimo užsiėmimuose, o jei ji yra mirus, prisidės prie jos amžinos laimės.

Tikimės, kad savo Motinos neužmiršite, jos vardą prisiųsite ir pridėta lapelį užpildę mums grąžinsite.

Jums dėkingi
Tėvai Marijonai
6336 S. Kilbourn Ave.
Chicago, Ill. 60629

MOTINOS DIENOS NOVENAI LAPELIS

Prisimindamas savo Motinos gerumą ir malonumą, nuoširdžiai prašau įjungti mano Motiną i šv. Mišių noveną, kuri prasidės gegužės 2 d. ir baigsis Motinos diena, gegužės 10.

Mano motinos, pamotės vardas () mirusi () gyva
Mano močiutės vardas () mirusi () gyva
Mano uošvės vardas () mirusi () gyva
Mano vardas ir pavardė
Adresas
Miestas Valstybė Zip
Mano auka Novenai \$.....

Sennas „Lietuvių kalbos pristoire“; Ig. Malėnas „Skiemenų metodas“; V. Liulevičius „Istorijos dėstymas lituanistinėse mokyklose“; J. Masilionis „Seimos ir mokyklos bendradarbiavimas švietimo darbe“; Pr. Razminas „Probleminiai lituanistinių mokyklų reikalai“ ir kt.

• **MOTERIS**, 1970 m. sausovario mėn. Nr. 1. Lietuvių moterų žurnalas, leidžia Kanados Lietuvių katalikų moterų draugija. Redaktorės: Z. Daugvainienė ir N. Kulpavičienė. Administratorė: B. Pabedinskienė. Redakcijos ir administracijos adresas: 1011 College St., Toronto

4, Ont. Canada. Metinė prenumerata 5.00 dol.

Gerame popieriuje spausdinamas ir gausiai mūsų dailininkų darbais iliustruotas, žurnalas daro labai kultūringą išpūdį. Moteriškasis skonis, kūrybingumas ir praktiškumas šio žurnalo puslapiuose sudaro akiai įspūdingai malonią vienumą.

G E L Ė S

Vestuvėms, banкетams, laidotuviams ir kitiems progoms
GUZARUSKU
Beverly Hills Gėlinėja
2448 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
Tel. PR 8-9833 — PR 3-9834

since 1914...

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4949 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5% PASSBOOK SAVINGS
All Accounts Compounded Daily — Paid Quarterly

6% 2-YEAR SAVINGS CERTIFICATES
(Minimum \$5,000)

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ STAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

LUIZ AUTO REPAIR
6643 S. KEDZIE AVE., CHICAGO, ILL. 60629
TELEF. — 436-3699
KAROSERIJOS, SPARNŲ (FENDER) TAISYMAS IR PAŽYMO DARBAI
Atliekami tiksliai ir nebrangiai.
Savininkas Aloyzas A. Kunickas

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters)
vandens nubėgimui.
Nerūdija ir nereikia dažyti.

T V O R O S: įvairiausio aluminijaus, plastikos, plieno, įvairių spalvų.

S T O G E L I A I
DURYS - LANGAI: įvairių spalvų ir kainų — K. Butkaus konstrukcijos.

Naujausi žieminiai balto emalio ir „stainless steel“ langai.

FORMICA KABINETAI

KOSTAS BUTKUS
Telef. — PROspect 8-2781

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Pabaltiečių bendravimas ateinančios vasaros latvių Dainų šventėje Los Angeles mieste. Š. m. liepos mėn. 5 d. Los Angeles mieste vyks bendri įvairių organizacijų mieste, Kalifornijoje, įvyks visuotinė Jungtinių Valstijų ir Kanados latvių Dainų šventė. Į programą yra įtraukta ir mūsų Broniaus Budriūno dainelė "Pradės aušrelė aušti". Jai atlikti prie bendrojo choro prisijungs Br. Budriūno choras, o taip pat ir vietinis estų choras. Po to visi trys chorai — latvių, lietuvių ir estų padainuos vieną latvišką dainą kartu.

Į Dainų šventės programą latviai pateikė trumpas lietuvių Dainų šventės Amerikoje istorijos. Ją sudarė Bronius Budriūnas, o kompoz. Vladas Jakubėnas ją išvertė į latvių kalbą, visa medžiaga lietuviams jau dabar reikalinga. Savo leidinyje — šventės programoje latviai numato pateikti ir žymesniųjų Amerikoje gyvenančių lietuvių muzikų nuotraukas.

Yra tai gražus pavyzdys Pabaltijo bendradarbiavimo. Šios trys tautos, sujungtos bendru likimu, pradėjo plačiau bendradarbiauti tiek kultūrinėje, tiek ir politinėje plėtojimo dar prieš II pasaulinį karą; užtai vėliau Molotovo ultimatumo notose, panaikinant nepriklausomą šių valstybių egzistenciją ir pastatant svetimos rankos parinktus ministerių kabinetus, buvo minėtas ir šis bendradarbiavimas, kaip "agresijos sąmokslas" prieš Sovietų Sąjungą. Trijų tautų bendradarbiavimas buvo ypač išsiplešęs Vokietijos stovyklų laikais; Britų zonos karinės valdžios raštuose net visos trys tautos buvo žymimos vienu terminu — "Baltis" ir stovyklose grupuojamos kartu.

Atvykus į šį kraštą, kiekviena Pabaltijo tauta pradėjo savo atskirą emigrantišką gyvenimą; lietuvių būrėsi arčiau ankstesnės emigracijos telkinių. Latviai ir estai, kurių ankstyvesnė emigracija buvo itin negausi, plačiai išsisklaidė po visą Ameriką. Trijų tautų bendradarbiavimas beveik

nutrūko; tik New Yorke, kur visos trys tautos, ypač gi latviai ir estai, yra gausiai susimėję, kartais įvyksta bendri įvairių organizacijų posėdžiai ar sudaromos bendros delegacijos. Gražų veiksmų sudaro ir Pabaltiečių kultūrinis klubas Bostone, suruošęs daug idomių koncertų.

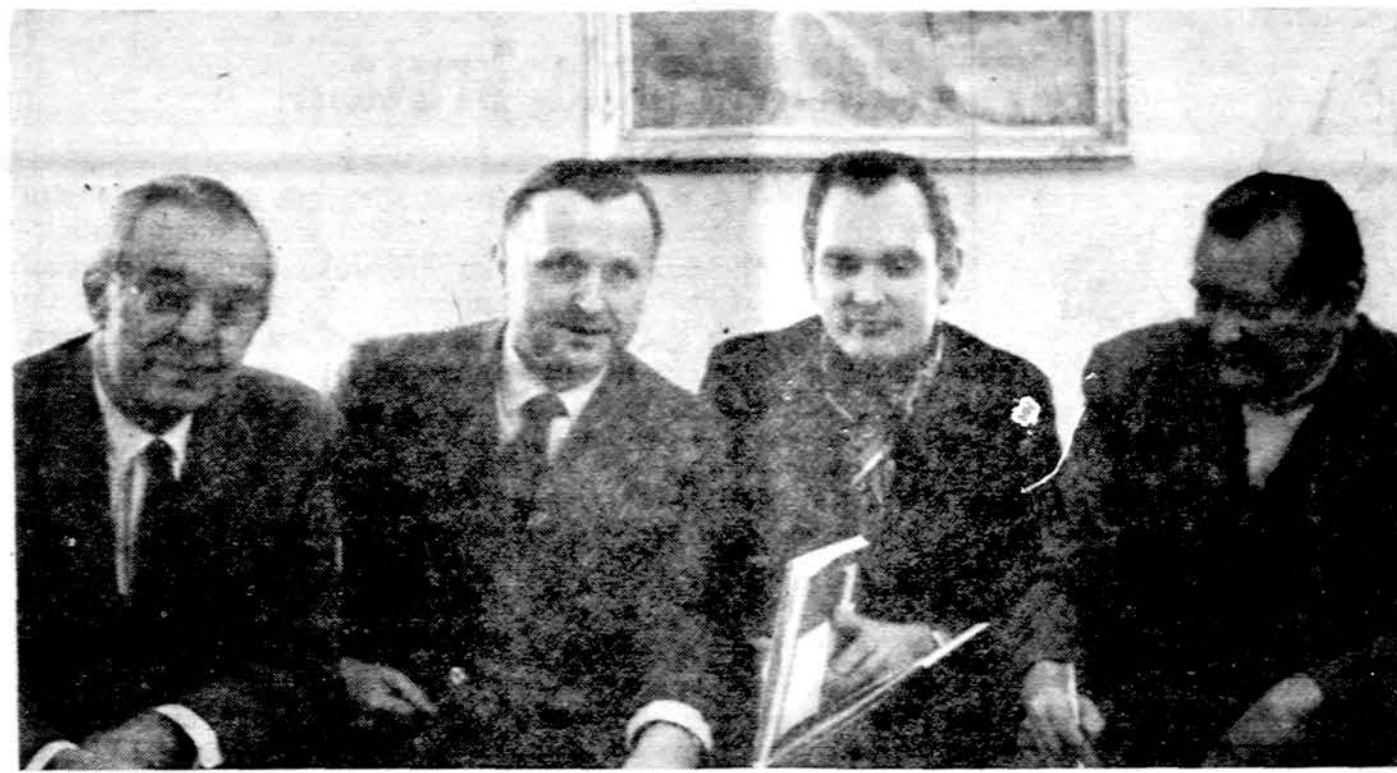
Los Angeles lietuvių ir estų iniciatyva parodyti baltišką bendradarbiavimą latvių Dainų šventėje yra džiugi ir sveikintina.

V. J.

• Vytauto Mačernio poezija išleidžiama Vilniuje. Užsieniui skirtame 1970 metais okupuotoje Lietuvoje išleidžiamų knygų 172 psl. kataloge, pavadintame "Knygos lietuvių kalba iš TSRS", be kita ko, randame informaciją apie numatytą Mačernio poezijos išleidimą. Ten rašoma šitaip: "Mačernis V. POEZIJĄ. 7 sp. II ketv. 80 kp. V. Mačernis (1921—1944) — tragiško likimo, skaudžių vidinių prieštaravimų poetas. Antrojo pasaulinio karo drama, kurios metu prasidėjo ir nutrūko poeto kūryba, nulėmė sielvartingą jo kūrybos pasaulėjautą ir trapų delidelių žmogiško vertvibių ilgį. Poetas išspausdino vos keletą savo kūrinių. Jo artimieji ir draugai išsaugojo poeto rankraštinių palikimą, kuris ir skelbiamas šioje knygoje. Į rinkinį įeis taip pat jo vertimai iš klasikinės Vakarų Europos ir iš rusų poezijos".

Zinoma, reikia tik džiaugtis vieno iš ryškiųjų žeminių kartos poeto kūrybos paskelbimu Lietuvoje. Bet čia pat reikia ir pirštu rodyti į okupanto nusikaltimą, kai mirusio poeto kūrybos net 26 metų buvo neleidžiama jo gimtajame krašte knygos pavidalu paskleisti.

O ir dabar minėto katalogo informacijoje tikrovė (tur būt "kultūrinio bendradarbiavimo" dvasioj) apeinama, kai kalbama apie poeto draugų jo rankraštinių palikimo išsaugojimą, ne puse žodžio neužsimenant, kad kaip tik poeto draugų pastangomis Mačernio "Vizijos" jau 1947 metais buvo iš-

JAV LB Revizijos komisija, tikrinusi Lietuvos išduoto knygas, rado jas pavyzdžioje tvarkoje. Iš k. į d.: dr. St. Biežis, dr. K. Ambrozaitis, J. Kučėnas — Lietuvos reikalų vedėjas ir Vyta. Kasniūnas — komisijos pirmininkas.

leistos Romoje ir visa jo poezija 1961 metais Chicagoje.

• Rašytojas Česlovas Grincevičius nauja knyga jau baigiamą spausdinti "Draugo" spaustuvėje. Tai mozaikinis romanas, pavadintas "Geroji vasara". Knyga bus apie pustrčio šimto puslapių, ją leidžia Lietuviškos knygos klubas.

• Dr. Vyngantas yra išrinktas į narius komiteto, rengiančio tarptautinį Pax Romana suvažiavimą. Dr. Vyngantas yra eilę metų pirmininkavęs Pax Romana sąjūdžiui ir jį gerai pažįsta, o taip pat ir šio sąjūdžio centras dr. Vyngant gerai pažįsta, užtat ir pakvieta į naujo suvažiavimo komitetą. Suvažiavimas įvyks 1971 m. liepos 8-18 dienomis Friburge, Šveicarijoje.

• "Trimitas", Vilniaus dūdų orkestras, koncertavo Rygoje, kur susilaukė pripažinimo. Koncertas buvo perduotas ir per okup. Latvijos televiziją. Dirigentas Romas Balčiūnas.

SACRED HEART SCHOOL

Resident School For Boys
Grades 4 Through 8
BROTHERS OF THE SACRED HEART SCHOOL
ANDOVER, MASS. 01810

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE
2615 West 43rd Street
Chicago, Illinois 60632
Tel. 254-2233 ar PR 8-5374

NAUJI PATVARKYMAI

Dabar galioja persiuntimui apmokėtu muiu siuntinių į U.S.S.R.

Palengvinama daiktų klasifikacija, kaikiurims dalykams pakeičiamas muias, ir t.t.

SENĖ PATIKIMA FIRMA

Ir toliau tarnauja vis augančiai Klientūrai, yprastu tradiciniu būdu, kaip tarnavo 40 save egzistavimo metų. Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, dėkojame Jums už jūsų paramą. Jei ne, prašome išbandyti mūsų patarnavimą ir tada jūs mums dėkosite.

PASTU GAUNAMI SIUNTINIAI TĄ PACIĄ DIENĄ PARUOSIAM PERSIUNTIMUI
Naujausio katalogo ir naujausių patvarkymų kreipkitės į
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
723 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
TEL. — 215 925-8455

NEW YORK CENTRAL OFFICE
220 Park Ave. South, New York, N. Y. 10003
TEL. — 212 982-8410

Arba į bet kurį mūsų skyriaus atstovą	
PHILADELPHIA, PA. 19123 ELIZABETH, N. JERSEY 07201	
1013 N. Marshall Street WA 5-8878	956A Elizabeth Street 354-7608
BALTIMORE, MD. 21224	HAMTRAMCK, MICH. 48212
3206 Eastern Avenue DI 2-2374	11415 Jos. Campau Avenue 365-6350
SO. BOSTON, MASS. 02127	KANSAS CITY, KANSAS 66102
390 West Broadway AN 8-8764	18 South Bethany AT 1-1757
CHICAGO, ILL. 60632	MIAMI, FLORIDA 33138
4102 Archer Avenue Tel. 254-4144	6405 Biscayne Boulevard FR 9-8712
BRANCH	MINNEAPOLIS, MINN. 55414
CHICAGO, ILL. 60622	217 E. Hennepin Ave. FE 2-4908
2242 W. Chicago Avenue BE 5-7788	NEW BRITAIN, CONN. 06052
CLEVELAND, OHIO 44119	97 Shuttle Meadow Avenue Tel. 224-0829
787 East 185th St. 486-1836	NEW YORK, N. Y. 10003
DETROIT, MICH. 48210	101 First Avenue OR 4-3930
6460 Michigan Avenue TA 5-7560	PARMA, OHIO 44134
OMAHA, NEBR. 68107	5432 State Road 749-3033
5524 So. 32nd Street 731-5577	ROCHESTER, N. Y. 14621
PITTSBURGH, PA. 15222	683 Hudson Avenue BA 5-5923
346 Third Avenue GR 1-3712	VINELAND, N. J. 08360
LOS ANGELES, CALIF. 90026	Parish Hall West Landis Avenue 609-691-8423
2841 Sunset Blvd. 213-382-1568	SEATTLE, WASH. 98103
SAN FRANCISCO, CAL. 94122	1512 N. 39th Street ME 3-1853
1236 — 9th Avenue LO 4-7981	SOUTH RIVER, N. J. 08882
TRENTON, N. J. 08611	168 Whitehead Avenue 257-2113
730 Liberty Street LY 9-9163	HARTFORD, CONN. 06103
WORCESTER, MASS. 01604	11 Charter Oak Ave. 249-6255
82 Harrison Street 617-798-3347	

CENTRAL OFFICE NEW YORK

220 Park Avenue South
New York, N. Y. 10003 — Tel. 212 — 982-8410

GLOBE PARCEL SERVICE, INC. yra PODAROGŲ, INC. įgaliojimi dovanyti užsakymus iš Sovietų gamintų daiktų: automobilių, šaldytuvų, televizijos aparatų, motociklų, rūbų ir t. t.

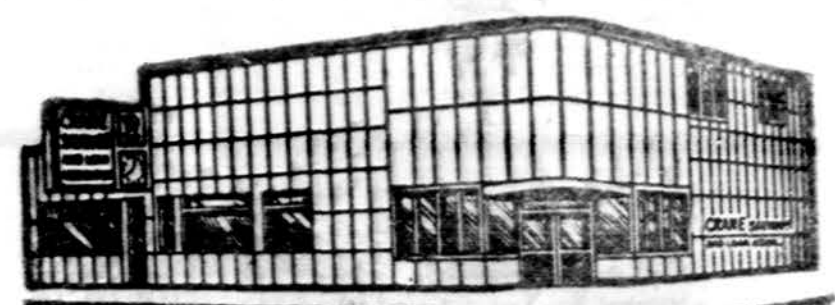
FRANK ZAPOLIS

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pav.

3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

A. VILIMAS MOVING

Apraustas perkraustymas — įvairių atstumu —
823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4

4 3/4

Mokamas už Vieną Mėn. Certifikatų sąskaitas Minimum \$5,000.00

Nuolatinis aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELLO NUOSIMČIUS NUO 1 D.

Dividendai mokami ausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: FIRMAID IR KETVIRTAD 9 V. I. 5 V. V. ANTRAD. IR PENKTAD. 9 V. I. 5 V. V. ŠEŠTAD. 9 V. I. 13 V. I. Trečiadienys

PETKUS

— TĖVAS IR SŪNUS —

MARQUETTE FUNERAL HOME

THREE MODERNISKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2103-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO M. NELSON

Savininko

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Vienas blokas nuo kapinių Didžiausias Paminklų Planų Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3-6335

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

Trys Moderniškos Koplyčios

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YARds 7-1741-2

LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNOS

(LACKAWICZ)
2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Place Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-8572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. Lithuania Ave. Tel. YARds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

4354 S. Halsted Street Tel. YARds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. Lithuania Ave. Tel. YA 7-1138-1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

HIGHER INTEREST ON SAVINGS

6%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5 3/4%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$1,000. OR MORE,
1 YEAR MATURITY

PASSBOOK AND CERTIFICATE SAVINGS INSURED TO \$20,000

Interest is compounded daily and paid quarterly on all accounts. Standard Federal pays the highest legal rate of interest on all savings. Deposits received by the 10th of any month earn from the first of that month. Deferred Income Certificates are available at rates of 6% and 5 1/4%.

STANDARD FEDERAL

Assets over \$140,000,000 RESERVES OVER \$12,000,000 (more than twice the legal requirements)

4192 Archer Avenue at Sacramento Chicago, Illinois 60632 VI 7-1140

HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M. - 5 P.M. • Tues., Wed. 9 A.M. - 4 P.M. • Fri. 9 A.M. - 3 P.M. • Sat. 10 A.M. - 2 P.M.

REDAGUOJA ALEKSANDRAS PAKALNISKIS, Jr., 3948 S. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60637

NAUJA LITUANISTINĖ STAIGMENA

Po 360 metų nauja studijinė Vileto katekizmo laida

Lietuvių kalbos mylėtojai susilaukė naujos staigmenos: Olandijoje išėjo iš spaudos Baltarmiejaus Vileto katekizmas praturtintas gausiomis lingvistinėmis studijomis. Leidinys turi net 421 puslapį, pavadintas „The Old Lithuanian Catechism of Baltarmiejaus Vileto (1579)“. Jį paruošė Northwestern universiteto profesorius Gordon B. Ford, Jr., o išleido Mouton leidykla Hagoje.

Tai aukštųjų lingvistikos studijų leidinys. Čia duodama B. Vileto gyvenimo ir darbų aptariamas, pateikiama lingvistinė jo katekizmo studija įvairiais atžvilgiais: fonologija, morfologija, sintaksė, duodamas slavistikų skolinių žodynelis. Duodama fotostatinė kopija kiekvieno katekizmo puslapio, o toliau pateikiama lietuviškoji transkripcija ir vertimas į anglų kalbą gretiname puslapyje, kad kalbos studijuotojas galėtų lengvai palyginti.

Tai tikrai monumentalus leidinys, atsiradęs visiškai be mūsų pačių — lietuvių — iniciatyvos, o paruoštas kitautautiško lietuvių kalbos mylėtojų ir išleistas mokslinių tekstų leidyklos, pasiekusios tarptautinį garą.

Sklaidant šį naują leidinį, teks susisiekti su prof. Fordu, gyvenančiu Evanstone ir jį paklausti, kaip jis pasiryžęs imtis šio darbo. Profesorius pasakojo:

— Pirmąjį paskatą man davė norvegas kalbininkas prof. Christian Stang, kai 1963 m. pas jį Oslo mieste ėmiau keturis studijų kursus: prūsų kalbos, lyginamosios baltų kalbotyros, senosios lietuvių kalbos ir dabartinės. Mane ypatingai sudomino senieji lietuvių kalbos paminklai. Pasakiau profesoriui, kad noriu dirbti šioje srityje. Pats prof. Stang susidomėjęs Mažvydu, parašęs disertaciją apie jo katekizmą. Jis man sugestavo paruošti Vileto katekizmo studiją. Mažvydas ir Vileto buvo pusbroliai. Profesorius Stang pažymėjo kad senieji lietuvių autoriai priklauso prie tų, kurių lingvistinės studijos yra labiausiai reikalingos baltų kalbotyroje.

Taigi 1963 m. ir pradėjau šį darbą. O jis truko man daugiau kaip dvejus metus. Užbaigiau 1965 m., tačiau prireikė keletas metų, kol pavyko susitarti su leidyklomis. Vileto katekizmo vienintelė kopija yra išlikusi Vilniaus universiteto bibliotekoje. Man pavyko gauti gerus jos mikrofilmus.

— Ar šio leidinio paruošime esate susilaukęs ir kitų kalbininkų tautos?

— Taip, ir esu jiems dėkingas, ką esu pažymėjęs ir leidinio įžangoje. Prof. Stang peržiūrėjęs tekstą suteikė labai vertingų patarimų ir komentarų fonologijos, morfologijos ir sintaksės studijų srityje. Krokuvos ir Harvardo universitetų profesorius J. Kurylovičius esu dėkingas už naudingas papildomas sugestijas. Harvardo universiteto prof. C. Wat-

JUOZAS PRUNSKIS

kins taip pat perskaitė visą rankraštį, nuolat padėdamas ir padarindamas šį darbą vykdam.

— Ar šis leidinys pasieks JAV mokslo įstaigas?

Kalbininkas Gordon B. Ford, Jr.

— Ši knyga yra išleista vadinamoj „Slavistic Printings and Reprintings serijoje“, 71-mū numeriu. Visi didieji JAV, o net ir viso pasaulio universitetai yra šią seriją užsiprenumeravę ir automatiškai šios serijos leidiniai siunčiami tų didžiųjų mokslo įstaigų bibliotekoms pagal jų iš anksto padarytą užsakymą. Tai gi šimtai šios knygos egzempliorių tuoj pateks į universitetų bibliotekas. Knyga išleido tokių tekstų leidykla Mouton. Leidyklai, kiek žinau, išlaidas kainavo apie 5,000 dol. Viena knyga kainuos apie 20 dol. Ją JAV-se platina Humanities Press, 303 Park Ave. So., New York, N.Y. 10010. Išleista 800 egzempliorių.

— Ką jūs dabar naujo lietuvių kalbos studijose ruošiate?

— Tik šiandien, balandžio 13 d., pasirašiau sutartį su leidykla išleisti naują Mažvydo laidą. Iš spaudos išeis 1971 m., su pagraisymais. 1947 metais Sovietų leidyklos išleista Mažvydo katekizmo knyga turi daug klaidų ir sunku ją moklinėms studijoms naudoti. Dabar naują laidą išleis Royal Van Gorcum leidykla Olandijoje. Bus lingvistinis įvadas, Mažvydo katekizmo tekstas, vertimas į anglų kalbą, faktinė, o taip pat lietuviška katekizmo transkripcija ir vertimas į anglų kalbą gretimuose puslapiuose, kad būtų lengviau palyginti abudu tekstus. Knyga bus 116 puslapių. Jos bus išspausdinta 500 egzempliorių. Sutartinį rašėme, kad kainuos po 8 dol.

Džiugu buvo klausytis prof. Fordo planų ir miela vartyti jo moksliniam pasauliui naują dovaną — Vileto katekizmą. Pasakutinė pilna šio katekizmo laida buvo pasirodžiusi tik 1612 m.

ir dabar, po 360 metų, mes vėl susilaukiame taip mūsų kalbai svarbaus dokumento, lydimio kalbininkų studijų ne tik vieno iš pirmaujančių JAV kalbininkų baltistų, bet paruošto bendradarbiaujančių dviejų kontinentų pirmaujančioms lietuvių kalbos specialistams kitautautišioms.

Argi tai nėra uždegantis ir jaudinantis pavyzdys mums visiems lietuviams, ypač jaunimui, studentams, mylėti savo kalbą, kuriai net svetimieji parodo tiek meilės? Argi mums nėra pareiga ją branginti, kai net kitautautišiai kalbotyros specialistai taip ją brangina? Tai didis mūsų tautos turtas, kurį mūsų jaunoji kartė, mūsų studentija turi perimti visoj pilnumo, pasistengdami namuose pasiekti lietuvių kalbos mokėjimą dar pagilinti ne tik lituanistinėse mokyklose, bet ir universitetinėse lietuvių kalbos studijose, kurių ir Amerikos universitetuose, jų tarpe ir Chicago universitete, dabar jau netrūksta. Taigi mūsų studentija turi šio prof. Fordo leidinio ieškoti savo universitetų bibliotekose ir, jeigu dar biblioteka tos šimtmečių vertingos knygos neturi, prašyti, kad ją užsakyti.

GORDON B. FORD, JR.

THE OLD
LITHUANIAN
CATECHISM
OF
BALTRAMIEJUS
VILENTAS

Gordon B. Ford Jr. knygos viršelis

Keturkojai filosofai

„Taip, aš suprantu, kad atrodau gundantais, — pagalvojo paršukas, — bet kur humaniškas?“

„Jei būčiau žmogumi, — tarė katinas, tūnodamas ant stulpo, — iškarčiau visus šunis!“

„Jei ne tas prakeiktas džinglių gyvenimas — būčiau tapęs dailininku“, — samprotavo liūtas, keidendamas savo uodegos galiuką.

„Kokie mes seni“, — atsiduso drugeliai, tupėdami ant Stelmuzės ažuolo.

„Pasirodo, yra pasaulio kraštas“, — pagalvojo sliekas, išlindęs ant žemės paviršiaus.

L. Bulota

— Sprendžiant iš barzdos, ir ožys ne be intelekto...

— Loti — šuniška, kasti — žmogiška.

Studentai juda, kruta...

Balandžio 4-5 d. d. Chicagoje vyko studentų ateitininkų kandidatų kursai. Reikia džiaugtis, kad į tuos kursus atsilankė daug norinčių stoti į šią studentų organizaciją, o taipgi, kad tų kursų programa buvo nuosekliai bei tinkamai paruošta. Kursų programos ruošėjai, Vytautas Narutis ir Jurgis Bradūnas, tą programą puikiai sustatė, pakviesdami kalbėti dr. A. Norvilą, Joną Sočiūną ir kun. K. Trimaką.

Tikrai malonu, kad tų kursų rengėjai (Studentų ateitininkų sąjungos Chicago draugovė) nesistengė vien sausų faktus kandidatams įsprausti galvosna, bet bandė į šios organizacijos ideologiją pažvelgti giliau. Kuriant tokiais kursais buvo labai patenkinti, net gailėdamiesi, kad tie kursai buvo tokie trumpi.

tomis dienomis susibūrė daugiau kaip 3,000 universitetų bibliotekų viršininkų, kurie vis daugiau įsitikina, kad periodinių leidinių galima greičiau ir efektingiau, lyginant su knyga, paskleisti kultūrinės ir mokslinės žinios.

LITUANUS pageidauja senų numerių, išleistų pirmųjų 10 metų laikotarpyje, nes gaunama daug prašymų iš bibliotekų, norinčių juos įsigyti, o leidėjų atsargos jau išsibaigė. Šiuo reikalu galima kreiptis tiesiai į LITUANUS, P.O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690. Iš čia bus nurodyta, kur turimus numerius reikia pasiųsti.

Kūrybingoji studentų ateitininkų korporacija „Šatrija“ Chicagoje balandžio 10 d. buvo susirinkusi šatrijietės Aldonos Zailskaitės būte kūrybinių pratybų vakarui, kurį pravedė pati šeimininkė. Prieš akis turint Miro paveikslą ir klausantis Stravinskio muzikos, buvo stengiamasi užčiuopti ir išnagrinėti vieno ir kito lietiūmų daiktus, metaforas, vaizdus ir veiksmą. Toks eksperimentinis vakaras visiems labai patiko. Sekantis šatrijietų studentų susirinkimas įvyks balandžio 24 d. 7 val. 30 min. vak. 6641 S. Albany; Titas Antanaitis kalbės apie teatrinę ir literatūrinę kritiką.

Korp. Neo-Lituanijos rengtas Tumo Vaižganto šimtmetinės gimimo sukakties minėjimas - akademija įvyko Chicagoje balandžio mėn. 12 d. Tik trys paskaitininkai buvo vyresniosios kartos. O šiaip visą meninę programą atliko studentai. Labai sveikintina, kad studentai neo-lietu-

Mūsų studentai prisilaukė ir prisilinksminu, kaip čia matome, reikia ir Pinčiuko palydos bei paramos, norint laimingai sugrįžti namo... (Iš Antano Zmuidzinaus vėlinių kolektyso)

anai, rengdami minėjimą, tal-kon pasikvietė ir kitus studentus, o šie neatsisakė kolegoms padėti. Taip meninės programos pirmu numeriu ir ėjo stud. ateitininkų šatrijietų parengtas ir i-domiai scenoje apipavidalintas Vaižganto kūrybos gabalas. Mistinė nuotaika apgaubta ir net šiais laikais labai moderniai skambanti Vaižganto raštų ištrauka rečitavo šatrijietė: Aldona Zailskaitė, Marija Smilgaitė, Liucijus Alenskas ir Jurgis Bradūnas. Savo eilėraščių paskaitė Eglė Juodvalkytė, ugningai pianinu paskambino M. Mačiulis, o visą akademiją nuotaikingai užsklėdė žavingas „Aidučių“ dainavimas.

peticijas ir atsisaukimus, reikalaujančius, kad universitetai įvestų visą eilę naujų praktinių kursų.

Galima reikalauti, kad fizikos fakultetan būtų įtrauktas kursas, kuris specifiniai analizavimų fizines problemas, susijusias su boka. Tai yra, turėtų būti į kur- sų sąrašą įtrauktas bent vienas laboratorinis kursas, kuris supažindintų studentą su problemom, kaip pavyzdžiui: kodėl akim sveikiau stebėti saulės aptemimą pro pro bokalo dugną, negu pro paprastą apūkytą stiklą. Tą kursą būtų galima pavadinti „Praktinė astronomija“. Toks kursas atidarytų naujus tyrinėjimo laukus! Tiesa, šio kuro studentas turi būti pilnametis. Jei ne — pakaktų ir tėvų leidimo tokiam kursui lankyti. Tokie kursai ne tik duotų progos studentam užsidirbti reikalingų (bei naudingų) universitetinių kreditų, bet taipgi aplygintų kartų bei generacijų aštrumus, savaime suprantama, kad tėvas norės pamatyti, kaip sūnus tokį kursą studijuoja, ir gal net padės jam praktinius darbus atlikti.

Diplomo vis tiek reikia...

Retas studentas liūdi, kad mokslo metų galas atėjo, kada

brekšta laisvės rytojais, net ir tam, kuris daugiau studentavo nei studijavo. Tai studentas, kuris daugiau domėjosi flirtologijos mokslais, kurio nuolatinis mokslo šviesos troškimas ribojosi eksperimentiniais bandymais su a-laus bokalu. Jis džiaugsis, pagalvojęs, kad artėja finis semestri- šokiai, kad nebereikės kelintą kartą, prašant pasigailėjimo, gaudžiai aiškinti profesorui, jog tėvą ištiko širdies smūgis. Studentavęs taipgi džiaugsis, kad artėja stovyklų laikotarpis, laikotarpis užsidirbti pinigų sekan- čių metų mokslo temom supirkti, džiaugsis, kad ateina poilsis nuo galvą varginančių kortų.

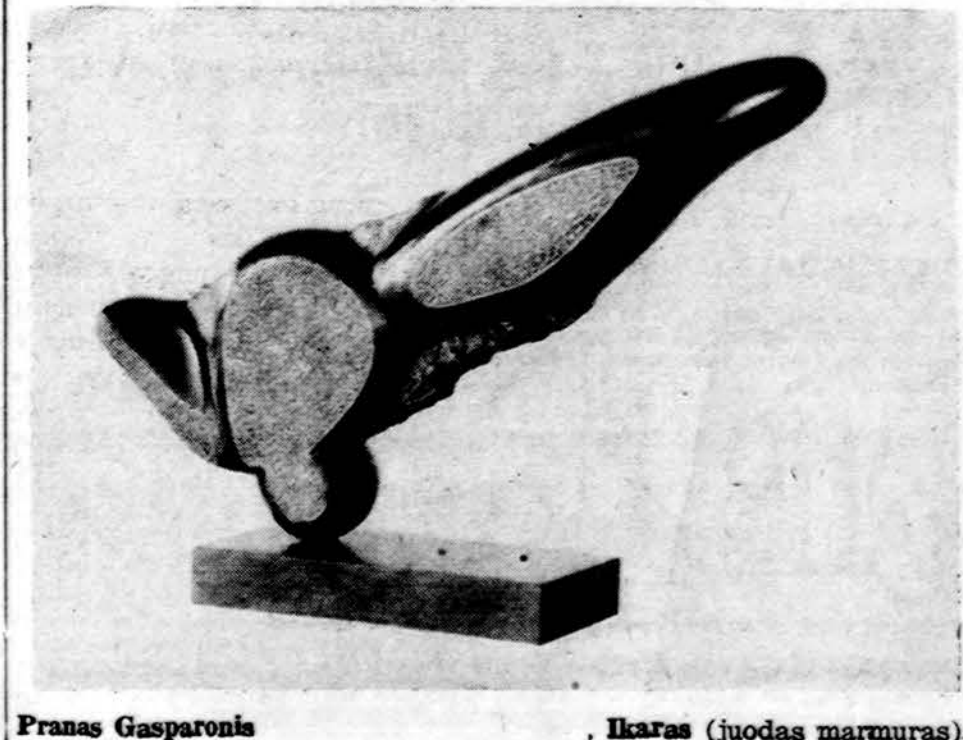
Rimtai studijavęs, džiaugsmu studentavusiam neatsilik. Vasaros metas bus jam proga išleisti pinigus, sukauptus studentavusio mokslo darbus rašant, bus proga pasiskaityti romanų, sta-

čiai daryti viską, kas prie šir-

dies. Taigi, ateina laikas, kada ir rimti ir nerimti studentai (nusprensti kurie rimti, kurie ne, pa- likime gyvenimui) gali išsijungti iš nuolatinio akademinio gyvenimo skubėsio. Tačiau būtų tikrai liūdna, jei tos dvi kategorijos studentų nieko konstruktyvaus per tuos vasaros mėnesius neatliktų. Mat, šis vasaros atostogų laikotarpis galėtų būti panaudotas prasingam organizaciniam (kas liečia akademinį gyvenimą univ-te) darbiui. Tuomi norima pasakyti, kad vasarą galima pasirošti ir taip pat kitus paruošti sekančių metų rimtam darbiui.

O tokių prasingų (bei rimtų) užsimojimų yra daug. Tereikia tik truputį pamąstyti, ir tuoj į galvą šauna visa eilė minčių.

Užuo praleidus vasarą Milwaukee mieste, Vakarų Vokietijos, gal net ir 69-tos gatvės bute, studentai galėtų ruošti

Pranas Gasparonis

Ikaras (juodas marmuras)

kuriai išugdys meilę tarp kartų, taip sociologiniai flirtologijos kursai išugdys meilę vienos kurios kartos grupėje. Nereikia pamesti iš akių tikslą, šiuos kursus besilūtant. Reikia visada turėti omenyje, kad šie kursai yra reikalingi gyvenimo problemom išspręsti. Kai kurie lietuvių psichologai teigia, kad „post-modernusis“ žmogus problemom aprauktas. Tačiau šie kursai visas tas problemas sumaltų į miltus.

Teoretikai galėtų bandyti įpili-tinti kursą, kuris ribotųsi gali-mybės teorijos analizavimu, liečiant pokerį, proferansą, ir t. t. Šitoks kursas (taip pat laboratorinis) būtų naudingas tuo, kad tų aplankę, pabuvę kiekvienam bei protavimo jėgas, tuo pačiu duodamas progos jam užsidirbti pinigų tolimesniam mokslui!

Sitokie kursai būtų naudingi tokiems, kurie daug pasaulio pamatę (tai yra — daug universitetų aplankę, pabuvę kiekvienam po mėnesį), tik neįpildę visų nenaudingų universitetinių reikalavimų. Be diplomo pasaulyje toli žmogus šiandien nenukeliausi. Tai būtų gerai bent aną „Praktinę astronomiją“ baigti.

Jaunius

Pasakos ir tikrovė — Mamytė, kodėl visos pasakos baigiasi vestuvėmis? — paklausė mergytė motiną.

— Todėl, kad po vestuvių baigiasi visos pasakos.